

Инвестиционо-развојна банка
Републике Српске

ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ
ИНВЕСТИЦИОНО-РАЗВОЈНЕ БАНКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА И ФОНДОВА
ЗА 2012. ГОДИНУ

са извјештајем независног спољног ревизора

Бањалука, јун 2013. године

Скраћенице

ИРБРС	Инвестиционо-развојна банка Републике Српске
РС	Република Српска
БиХ	Босна и Херцеговина
АД	Акционарско друштво
КМ	Конвертибилна марка
МКД	Микрокредитно друштво
ЕУ	Европска унија
ХоВ	Хартије од вриједности
ЦРХОВ	Централни регистар хартија од вриједности
НК	Неквалификовани радник
ПКВ	Полуквалификовани радник
КВ	Квалификовани радник
ВКВ	Висококвалификовани радник
НСС	Нижа стручна спрема
ССС	Средња стручна спрема
ВШС	Виша школска спрема
ВСС	Висока стручна спрема
ММФ	Међународни монетарни фонд
WB	Свјетска банка
EIB	Европска инвестициона банка
ЕАРВ	Европско удружење јавних банака

САДРЖАЈ

1. УВОД	1
2. ПРАВЦИ РАЗВОЈА БАНКЕ	2
3. ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА БАНКЕ У 2012. ГОДИНИ	3
3.1 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА ПЛАСМАНА	3
3.1.1 Извјештај о раду за 2012. годину	3
3.1.1.1 Пласмани по кредитним линијама	3
3.1.1.2 Куповина и продаја ХоВ	4
3.1.1.2.1 Куповина	4
3.1.1.2.2 Продаја	5
3.1.1.3 Мониторинг	5
3.1.1.4 Значај ИРБРС у подршци реалном и финансијском сектору РС	6
3.2 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА ПРИВАТИЗАЦИЈЕ	6
3.2.1 Продаја државног капитала у стратешким предузећима	7
3.2.2 Продаја државног капитала у новооснованим предузећима	8
3.2.3 Приватизација државног капитала методом продаје путем тендера	8
3.2.4 Продаја државног капитала методом продаје акција на берзи	8
3.2.5 Финансијско реструктурирање	9
3.2.6 Контрола извршења уговорних обавеза купаца државног капитала/акција	10
3.2.7 Издавање увјерења у складу са чланом 8а. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима („Службени гласник Републике Српске,“ број: 58/09)	10
3.2.8 Остале активности	10
3.3 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА	11
3.3.1 Припрема и сачињавање препорука за гласање представницима капитала	11
3.3.2 Заступање и представљање капитала Акцијског фонда РС и Фонда за реституцију РС на скупштинама акционара друштава капитала из портфеља фондова	12
3.3.3 Едукација кадрова у друштвима капитала на припремама скупштина акционара	12
3.3.4 Ефекти у домену корпоративног управљања произведени активностима ИРБРС	13
3.4 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА МАКРОЕКОНОМСКИХ АНАЛИЗА И МЕЂУНАРОДНИХ ОДНОСА	13
3.4.1 Макроекономске анализе	13
3.4.2 Међународни односи	15
3.5 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА НАБАВКИ БАНКЕ	16
3.5.1 Реализација набавки за 2012. годину	16
3.6 УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА	18
4. ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА ЗА 2012. ГОДИНУ	19
4.1 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА БАНКЕ ЗА 2012. ГОДИНУ	19
4.1.1 Остварени пословни приходи	19
4.1.2 Остварени пословни расходи	21
4.1.3 Остварена инвестициона улагања	23

4.2	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА РАЗВОЈ И ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ	24
4.2.1	Остварени пословни приходи	25
4.2.2	Остварени пословни расходи	26
4.3	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА СТАНОВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ	29
4.3.1	Остварени пословни приходи	30
4.3.2	Остварени пословни расходи	30
4.4	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА УПРАВЉАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА И ПОТРАЖИВАЊИМА У ВЛАСНИШТВУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ ...	32
4.4.1	Остварени пословни приходи	33
4.4.2	Остварени пословни расходи	33
4.5	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА РАЗВОЈ ИСТОЧНОГ ДИЈЕЛА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. ЛУКАВИЦА ЗА 2012. ГОДИНУ	34
4.5.1	Остварени пословни приходи	35
4.5.2	Остварени пословни расходи	35
4.6	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА АКЦИЈСКОГ ФОНДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ	37
4.6.1	Остварени пословни приходи	38
4.6.2	Остварени пословни расходи	39
4.7	ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ	40
4.7.1	Остварени пословни приходи	41
4.7.2	Остварени пословни расходи	42

1. УВОД

Инвестиционо-развојна банка Републике Српске основана је у складу са *Законом о Инвестиционо-развојној банци Републике Српске*,¹ с циљем пружања свеобухватне подршке пројектима који доприносе привредном расту и развоју РС и очувању социјалне стабилности. Кроз концепт контрацикличног дјеловања који је у потпуности усклађен са стратешким и приоритетним циљевима ИРБРС, током 2012. године, Банка је пружила активну подршку, те остварила значајан допринос у испуњењу циљева и приоритета дефинисаних *Економском политиком Републике Српске за 2012. годину*, а посебно оних који се односе на: *позитиван привредни раст, смањење незапослености, јачање активности државе на плану подршке привреди, покретање значајних инвестиционих пројеката, очување социјалне стабилности.*

Током 2012. године, као године у којој се глобална економија суочила са новим таласом рецесионих кретања, са негативном импликацијом на трендове у финансијском и реалном сектору РС, ИРБРС је одржала континуитет својих кредитних и укупних инвестиционих активности доприносећи очувању друштвене и економске стабилности РС. Домаћа привредна активност стимулисана је путем кредитних пласмана и пласмана у ХоВ. Реализација пројеката локалних заједница у РС подржана је кроз пласмане у муниципалне обвезнице, те кредитне пласмане намијењене финансирању инфраструктурних пројеката. Такође, Банка је, путем тржишта капитала, подржала и капитално јачање финансијског сектора РС.

Током извјештајног периода, настављена је реализација активности везаних за приватизацију преосталих неприватизованих предузећа из портфеља Акцијског фонда РС, а у складу са *Планом приватизације за 2012. годину*. У домену корпоративног управљања, ИРБРС је активно учествовала у раду скупштина акционара предузећа која се налазе у портфељу Акцијског фонда и Фонда за реституцију РС, и то кроз припрему и достављање препорука за гласање, од стране Владе РС именованим представницима државног капитала.

У подручју међународне сарадње, обезбијеђен је наставак аранжмана са *Свјетском банком* у вриједности од 36 милиона евра, док је готово извјесно и проширење аранжмана са *Европском инвестиционом банком* за додатних 60 милиона евра. Поред тога, Банка је учествовала у активностима *Европског удружења јавних банака – ЕАРВ*, размијењујући информације и искуства у областима од заједничког интереса са осталим јавним (развојним) банкама, чланицама ЕАРВ.

У 2012. години, ИРБРС и фондови којим управља остварили су консолидовану нето добит у укупном износу од 24,6 милиона КМ.

У наставку су приказани извјештаји о извршењу активности Банке и извјештаји о остварењу финансијског плана Банке и фондова којима она управља за 2012. годину.

¹ „Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06

2. ПРАВЦИ РАЗВОЈА БАНКЕ

Правци развоја Банке одређени су њеним стратешким и приоритетним циљевима који доприносе испуњењу промовисане мисије: *„постати најважнији стуб финансијске подршке развоју и инвестицијама у партнерству са приватним сектором и међународним финансијским институцијама и тиме омогућити стварање конкурентне и одрживе привреде Републике Српске.“*

ИРБРС, као кључна развојна институција у РС, наставиће са пружањем свеобухватне, широко диверсификоване финансијске подршке домаћој привреди, путем кредитних пласмана и пласмана у ХоВ на тржишту капитала. На овај начин, Банка ће допринијети одржавању стабилности, те постизању циљева дугорочно одрживог друштвено-економског раста и развоја РС у целини. Укупна финансијска понуда ИРБРС биће дизајнирана у складу са објективним потребама привреде и расположивим ресурсима. И поред тога, Банка ће континуирано пратити и анализирати кретања и трендове у реалном и финансијском сектору, те им прилагођавати своје активности и понуду.

Како процес приватизације траје више од једне деценије, те су и рокови за његово окончање више пута пролонгирани, Банка ће, у наредном периоду, у сарадњи са осталим релевантним институцијама РС, настојати да оконча или приведе крају овај дуготрајни процес. У домену корпоративног управљања, ИРБРС ће наставити да активно учествује у управљању привредним друштвима која се налазе у портфељима Акцијског фонда и Фонда за реституцију РС, чиме ће се осигурати значајни допринос у даљем развоју и унапређењу корпоративног управљања у РС.

У области међународне сарадње биће интензивирани активности на обезбјеђивању додатних средстава намијењених финансирању домаће привреде, али и осталих пројеката од посебног интереса и значаја за РС, попут стамбеног збрињавања. Путем активног учешћа у раду *Европског удружења јавних банака*, наставиће се са праћењем најновијих трендова у развојном банкарству те континуираним унапређењем укупних оперативних капацитета ИРБРС.

Примјеном концепта контрацикличног дјеловања и даљим јачањем партнерских односа са домаћом привредом, Банка ће настојати да очува достигнуту лидерску позицију у остваривању развојних циљева и генерисању укупног економског и социјалног просперитета РС.

3. ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА БАНКЕ У 2012. ГОДИНИ

3.1 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА ПЛАСМАНА

3.1.1 Извјештај о раду за 2012. годину

У току 2012. године, средстава су пласирана путем кредитних линија (КЛ) и зајмова, те пласмана у хартије од вриједности (ХоВ) на домаћем тржишту капитала. Кредитни пласмани вршени су у складу са важећим *Правилима пласмана средстава по кредитним линијама и зајмовима*, усклађеним са објективним потребама привреде РС. У току извјештајног периода, куповина и продаја ХоВ реализована је из портфеља Акцијског фонда РС, Фонда за развој и запошљавање РС, Фонда за реституцију РС и Фонда за развој источног дијела РС.

Остварени резултати пласмана путем кредитних линија огледају се кроз: развој пољопривреде, подршку развоју предузетништва и предузећа, подстицај запошљавању, развој неразвијених и изразито неразвијених општина, стамбено збрињавање и подршку инфраструктурним пројектима.

3.1.1.1 Пласмани по кредитним линијама

Планом рада ИРБРС за 2012. годину планирано је да се путем кредитних линија пласирају средства у укупном износу од 163.986.970 КМ. **У истом периоду, одобрено је 189.912.262 КМ, тако да је План пласмана испуњен са високих 115,8%.**

У прошлој, 2012. години, одобрено је финансирање свих поднешених кредитних захтјева који су испуњавали услове и критеријуме за финансирање. Путем *КЛ за почетне пословне активности* одобрено је 138.501 КМ, *КЛ за микробизнис у пољопривреди* 5.518.788 КМ, те *КЛ за пољопривреду* 8.386.272 КМ. Кредитирање предузетника и предузећа вршено је посредно, путем финансијских посредника и директно, без финансијских посредника, у складу са *Правилима пласмана средстава по кредитним линијама и зајмовима* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 41/12). На тај начин, кроз *КЛ за предузетнике и предузећа* одобрено је 94.791.637 КМ. Путем *КЛ – стамбени кредити* пласирано је 29.548.671 КМ за рјешавање стамбеног питања социјалних група од посебног значаја у РС: *породице погинулих бораца, ратни војни инвалиди, млади високообразовани брачни парови, породице са двоје или више дјеце*. Путем зајмова за демобилисане борце подржано је самозапошљавање незапослених припадника ВРС са 1.157.550 КМ, кроз финансирање пројеката из области предузетништва, мале привреде и пољопривреде.

Током 2012. године, ИРБРС је успјешно окончала имплементацију финансијских аранжмана обезбијеђених у сарадњи са *Европском инвестиционом банком* и *Свјетском банком*. Тако је путем *кредита за мала и средња предузећа (EIB)*, у 2012., пласирано 35.193.437 КМ, односно путем *кредита за мала и средња предузећа (EAF)* 15.177.406 КМ.

Током извјештајног периода крајњим корисницима су исплаћена средства у укупном износу од 235.052.176 КМ. Наиме, у складу са чланом 11., став 3. *Правила пласмана по кредитним линијама и зајмовима*, корисницима кредитних средстава је остављена могућност повлачења средстава у траншама, унутар рока од 6 мјесеци од дана закључења

уговора о кредиту. Ова повољност за крајње кориснике, која се огледа кроз могућност усклађивања динамике повлачења средстава са темпом реализације финансираног пројекта, представља основни узрок појаве разлике између износа одобрених и исплаћених средстава. С тим у вези, исплата појединих кредита који су одобрени у 2011. години извршена је у 2012., док ће дио одобрених средстава у 2012. бити исплаћен у 2013. години. Преглед исплаћених средстава по КЛ и зајмовима, у 2012. години приказан је у наставку:

<i>Кредитне линије</i>	<i>Исплаћено у 2012. (у КМ)</i>
Почетне пословне активности	138.501
Микробизнис у пољопривреди	5.274.687
Пољопривреда	8.256.272
Предузетници и предузећа	85.586.279
Стамбени кредити	30.053.721
Демобилисани борци	1.251.750
Кредити за мала и средња предузећа (ЕАФ)	21.707.529
Кредити за мала и средња предузећа (ЕИБ)	82.783.437
УКУПНО пласмани на кредитној основи	235.052.176

Током 2012. године, одобрено је кредитирање 956 захтјева. У истом периоду, *Борачкој организацији РС* (БОРС) враћено је 288 захтјева за *зајам за незапослене демобилисане борце* чији подносиоци, и поред свих настојања Банке да комплетирају документацију потребну за одобравање зајма, то нису учинили ни након годину и више дана. На овај начин, омогућено је Борачкој организацији да ажурира ранг листу те достави нове захтјеве за зајам осталих заинтересованих бораца, у складу са процедурама БОРС-а.

3.1.1.2 Куповина и продаја ХоВ

У извјештајном периоду, куповина ХоВ вршила се уписом код емитента и куповином на берзи, док се њихова продаја вршила прихватањем понуда за преузимање, продајом ХоВ на слободном берзанском тржишту и организовањем аукција, али и на начине предвиђене члановима 435. и 438. *Закона о привредним друштвима* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 127/08, 58/09 и 100/11), односно кроз коришћење права несагласног акционара и путем принудног откупа акција од стране већинског акционара.

3.1.1.2.1 Куповина

У складу са *Измјенама и допунама Развојног програма Републике Српске 2010-2012.* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 71/10), у 2012. години, купљено је ХоВ у износу од 38.558.463 КМ.

Од укупног износа средстава инвестираних у ХоВ, у куповине обвезница чији су емитенти привредни субјекти, пласирано је 9.413.463 КМ. У обвезнице емитената јединице локалне самоуправе пласирано је 1.645.000 КМ. При томе, ИРБРС је подржавала емисије муниципалних обвезница на Бањалучкој берзи водећи се принципом подржавања осталих инвеститора и куповине преосталих обвезница на тржишту. Емисије дугорочних обвезница чији је емитент Република Српска подржане су са 14.500.000 КМ. Поред тога, вршена је и куповина ХоВ чији су емитенти комерцијалне банке у износу од 13.000.000

КМ, чиме су извршене Мјере Владе Републике Српске на ублажавању негативних ефеката свјетске економске кризе, те испоштовани закључци Народне скупштине Републике Српске број 01-1263/09 од 10.09.2009. године и Владе Републике Српске број 04/1-012-2-1999/09 од 22.10.2009. године.

Пласмани у ХоВ реализовани су из средстава фондова, према сљедећој структури:

- Акцијски фонд РС у износу од 26.001.731 КМ,
- Фонд за реституцију РС у износу од 7.353.366 КМ,
- Фонд за развој и запошљавање РС у износу од 4.353.366 КМ,
- Фонд за развој источног дијела РС у износу од 850.000 КМ.

3.1.1.2.2 Продаја

У току 2012. године, континуирано су изношене акције на продају из портфеља Фонда за реституцију РС, и то заједно са Акцијским фондом РС, Пензијским резервним фондом РС, те другим фондовима који су изразили интересовање за пакетирање.

Укупна вриједност продатих ХоВ у 2012. години износила је 2.626.449 КМ. Из портфеља Фонда за реституцију РС продате су акције у вриједности од 1.076.980 КМ, односно из портфеља Акцијског фонда РС, у вриједности од 1.549.469 КМ.

Фонд за реституцију РС, заједно са Пензијским резервним фондом РС, организовао је аукције за 153 предузећа, док је заједно и са Акцијским фондом РС организована 21 аукција. Поред тога, Фонд за реституцију РС и Акцијски фонд РС су организовали аукције за 4 предузећа. Поред продаја организовањем заједничких аукција, Фонд за реституцију РС понудио је на продају и 2 предузећа организовањем самосталних аукција.

У заједничком пакетирању аукцијском методом продаје, продано је 25 предузећа за 1.248.658 КМ. Након организовања аукције, за 3 предузећа из портфеља Фонда за реституцију прихваћене су понуде за преузимање, док је у току 2012. године прихваћена и понуда за преузимање једног емитента из портфеља Акцијског фонда РС. Вриједност пакета остварених прихватањем понуда за преузимање износила је 1.320.191 КМ. Укупно аукцијском методом и прихватањем понуда за преузимање продане су акције у вриједности од 2.568.849 КМ. Поред тога, за 3 предузећа је у току 2012. године покренута тужба ради утврђивања тржишне цијене у откупу, у поступку кориштења права несагласног акционара. На овај начин, извршена је продаја једног предузећа из портфеља Фонда за реституцију РС у вриједности од 37.169 КМ. Кориштењем права принудног откупа акција од стране већинског акционара, Фонд за реституцију РС извршио је продају једног предузећа у вриједности од 20.431 КМ.

Сумарно посматрано, у току 2012. године, по свим наведеним методама укупно је продано 31 предузеће, и то 28 предузећа из портфеља Фонда за реституцију РС, 2 предузећа из портфеља Акцијског фонда РС и Фонда за реституцију РС и једно предузеће само из портфеља Акцијског фонда РС.

3.1.1.3 Мониторинг

У циљу контроле намјенског утрошка кредитних средстава, у 2012. години обављене су укупно 343 теренске посјете код 339 клијената. Контролама нису утврђени случајеви ненамјенске употребе одобрених кредитних средстава.

У оквиру теренских посјета вршена је и контрола реализације планираног запошљавања.

Наиме, контролисани клијенти планирају запошљавање 492 нова радника у току периода отплате кредита. Контролом је установљено да су ови клијенти, у досадашњем периоду отплате кредита, **запослили 334 радника што је у складу са уговореном динамиком додатног запошљавања**. Квалификациона структура запослених радника је: НК-39, ПК-4, НСС-1, КВ-95, ССС-152, ВКВ-3, ВШС-6 и ВСС-34.

3.1.1.4 Значај ИРБРС у подршци реалном и финансијском сектору РС

Захваљујући оствареним резултатима у пружању свеобухватне подршке привредном расту и развоју, ИРБРС је оправдала улогу кључне развојне институције РС.

Учешће одобрених кредита ИРБРС привреди у укупним кредитима банкарског сектора РС истој карактерише континуирани раст који је посебно дошао до изражаја у 2009. и 2010. години. На крају 2008. године ово учешће износило је 5,0%, на крају 2009. 12,6%, 2010. 15,6%, 2011. године 16,1%, односно на дан 31.12.2012. године 21,0%.

У претходном периоду, удио стамбених кредита ИРБРС у укупним стамбеним кредитима банкарског система РС остварио је значајни раст. Тако је на крају 2008. године, овај удио износио 10,3%, на крају 2009. 17,2%, на крају 2010. 24,7%, односно на крају 2011. године 28,5%. И током 2012. године настављен је позитивни тренд раста учешћа стамбених кредита ИРБРС у укупним стамбеним кредитима које је, на дан 31.12.2012. године износило 31,0%.

Укупни пласмани ИРБРС (куповина и продаја ХоВ) чинили су 15,8% оствареног промета на Бањалучкој берзи у 2012. години. Захваљујући својим инвестиционим активностима, ИРБРС је осигурала значајан допринос у развоју и изградњи домаћег тржишта капитала, диференцирању укупних извора финансирања у РС, те повећању ликвидности тржишта, кроз повећање обима промета.

У току 2012. године, привреда РС подржана је са 156.261.591 КМ, од чега је у *прерађивачку индустрију* одобрено 44,0%, *пољопривреду, лов и шумарство* 15,5%, те *грађевинарство* 5,6%.² На овај начин, стимулисан је даљи раст и равој дјелатности од посебног значаја за домаћу економију чиме су створене реалне претпоставке за јачање привредне структуре РС у цјелини.

3.2 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Планом рада ИРБРС за 2012. годину утврђене су сљедеће основне активности Банке, као овлашћеног продавца државног капитала у предузећима у РС:

- припрема за продају и продаја државног капитала у преосталим предузећима за која постоји исказан интерес инвеститора и код којих не постоје значајније препреке приватизацији,
- савјетодавна подршка предузећима која су предмет приватизације на изради програма финансијског реструктурирања, као и у евентуалном спровођењу других облика реструктурирања уколико се за то створе законске основе, те анализа

² Кредитни пласмани привреди обухватају пласмане путем *КЛ за почетне пословне активности*, *КЛ за микробизнис у пољопривреди*, *КЛ за пољопривреду*, *КЛ за предузетнике и предузећа*, *зајмова за демобилисане борце*, *кредита за мала и средња предузећа (ЕАФ, ЕИВ)* и *зајмова за предузећа*.

достављених програма финансијског реструктурирања ради давања мишљења о прихватљивости истих,

- контрола извршења обавеза дефинисаних закљученим уговорима о продаји државног капитала у предузећима,
- остале активности (припрема предузећа за спровођење процеса приватизације, издавање увјерења у складу са чланом 8а. *Закона о приватизацији државног капитала у предузећима* и др.).

3.2.1 Продаја државног капитала у стратешким предузећима

Планирана је израда и ажурирање посебних приватизационих програма и/или спровођење процедура продаје у 9 стратешких предузећа. У октобру 2012. године сачињен је посебни приватизациони програм за друштво „Зрак“ АД Теслић и достављен *Савјету за приватизацију*, који је након разматрања поменутог програма донио закључак да се исти не упућује у даљу процедуру док се не сагледа могућност проналаска партнера заинтересованог за куповину државног капитала овог друштва. С тим у вези, Банка је контактирала пословне partnere поменутог друштва те их позвала да размотре куповину државног капитала истог. Уколико потенцијални инвеститор који је крајем године започео *due diligence* поменутог друштва искаже заинтересованост, посебни приватизациони програм, у наредном периоду, биће ажуриран и упућен у процедуру доношења. Обзиром да је у априлу 2012. године у друштву „Фабрика специјалних трансмисија“ АД Источно Сарајево покренут поступак стечаја, Банка није ажурирала посебни приватизациони програм истог.

Ажурирање и израда посебних приватизационих програма за стратешка предузећа „Ветеринарско-сточарски центар“ АД Бања Лука, „Фабрика мотора специјалне намјене“ АД Пале и „Космос“ АД Бања Лука одложена је из објективних разлога који укључују започето рјешавање питања статуса имовине ових предузећа, али и непостојање заинтересованих купаца за иста.

Израда посебног приватизационог програма за предузеће „ФАМОС-Фабрика мотора“ а.д. Источно Сарајево одложена је за наредну годину због започете израде програма финансијског реструктурирања, док је код предузећа „Технички ремонт“ а.д. Братунац, програм финансијског реструктурирања прихваћен од стране Владе РС, а приватизација државног капитала истог ће се извршити методом непосредног одабира купца од стране Владе РС. Према најавама ресорног министарства, поменута метода приватизације биће примијењена и у приватизацији друштава „ОРАО“ АД Бијељина и РЖР „Љубија“ АД Приједор, усљед чега Банка за иста није приступила изради посебних приватизационих програма.

Поред наведеног, Закључком Владе РС број: 04/1-012-2-1209/12 од 16.05.2012. године, у план за продају су уврштене и акције друштва „Крајинапетрол“ АД Бања Лука. Истим Закључком, Банка је задужена да сачини посебни приватизациони програм којим би се као метода приватизације предвидјела аукција за пакет акција, како акција државног капитала из портфеља Акцијског фонда РС тако и акција из портфеља Фонда за реституцију РС. Посебни приватизациони програм сачињен је у октобру 2012. године, и достављен Влади РС на разматрање и одлучивање. Влада РС је, у децембру 2012. године, донијела одлуку о доношењу посебног приватизационог програма, након прибављене сагласности Народне скупштине РС.

3.2.2 Продаја државног капитала у новооснованим предузећима

Планирана је продаја државног капитала у 8 предузећа која је Влада РС основала на имовини купљеној у стечају. Међутим, имајући у виду да су током 2012. године покренуте измјене законске и подзаконске регулативе (*Закон о приватизацији државног капитала у предузећима* и *Правила тендерске продаје*), а којима се регулише процедура продаје државног капитала ових друштава, Банка није, у току године нудила капитал истих на продају. У циљу предузимања активности на припреми ових друштава за приватизацију, ИРБРС је израдила кратке профиле свих поменутих друштава те исте дистрибуирала посредством ресорних министарстава, привредне коморе и представништва РС у циљу привлачења потенцијалних купаца.

3.2.3 Приватизација државног капитала методом продаје путем тендера

У 2012. години, планирана је продаја путем тендера државног капитала у 3 затворена акционарска друштва, односно у једном друштву са ограниченом одговорношћу. Од наведених, спроведена је процедура продаје државног капитала у друштву „Енергоинвест“ АД Пале. На тендеру, који је био отворен од 25.06. до 04.09.2012. године, није било поднесених понуда. Државни капитал преостала три друштва у току године није изношен на продају из објективних разлога: неокончан поступак регистрације акција у Централном регистру ХоВ (АД „Тргопромет“ Дервента), судски спорови у вези са имовином друштва (УТРС „Терме-Озрен“ АД Петрово), те најавна покретања поступка стечаја од стране већинског власника друштва („Централ тоурс“ д.о.о. Бања Лука).

3.2.4 Продаја државног капитала методом продаје акција на берзи

Планирана је продаја акција на берзи 29 предузећа подијељених у двије групе, и то:

- 3 предузећа у којима се продаја акција на берзи врши организовањем посебне аукције уз могућност постављања услова и квалификационих критеријума за учеснике, и
- 26 предузећа у којима се продаја акција на берзи врши организовањем посебне аукције без постављања услова и квалификационих критеријума или путем редовног берзанског трговања.

У току 2012. године, организована је једна аукција за предузећа из прве групе. Поменута аукција за продају државног капитала предузећа „Пословна зона“ АД Бања Лука организована је у марту 2012. године, након прибављене сагласности Владе РС на приједлог основних елемената за организовање исте. Како је аукција за пакет акција предузећа „ХПК“ Хемијска прерада кукуруза а.д. Козарска Дубица окончана неуспјешно, у септембру мјесецу 2011. године, Банка је упутила нови приједлог основних елемената за организовање друге аукције чије разматрање је, и поред поновне иницијативе, до даљњег одложено од стране Владе РС.

Из друге групе од 26 предузећа, Банка је у току 2012. године понудила на продају акције свих планираних предузећа изузев акција предузећа АД „СОКО ФТС“ Љубиње код којег је привремено заустављено трговање на берзи због недостављања финансијских извјештаја за 2011. годину и предузећа „Чајавец“ ЕОП Бања Лука код којег је отворен поступак стечаја. У јануару 2012. године организована је аукција за пакет акција

предузећа “Крајина Борац“ АД Бања Лука на основу одлуке донешене у децембру 2011. године. Аукција је окончана неуспјешно. На продају су по први пут понуђене и акције државног капитала 7 предузећа из бившег пословног система Чајавец од којих је продат једино пакет акција друштва АД „Друштвени стандард“ Бања Лука. Такође, 23.04.2012. године, организована је аукција за пакет акција предузећа „Фабрика вијака“ АД Мркоњић Град, у којем је проведено поступак стечајне реорганизације.

Табела 1: Извршене продаје путем берзе у 2012. години

Р/б	Назив предузећа	Број акција	% државног капитала	Продајна цијена по акцији (у КМ)	Продајна цијена пакета (у КМ)
1.	„Фабрика вијака“ АД М.Град	1.142.974	19,56	0,16	182.875,84
2.	АД „Друштвени стандард“ Чајавец Б.Лука	299.443	30,00	0,55	164.693,65

У току године, у два наврата, на продају су нуђене акције државног капитала преосталих предузећа из ове групе, организовањем посебне берзанске аукције. Наведене акције су нуђене заједно са акцијама истих емитената из портфеља Фонда за реституцију РС, а у појединим случајевима и акцијама у власништву Пензијског резервног фонда РС. Прва аукција на којој су понуђене акције 17 предузећа организована је у септембру 2012. године, а како на истој није продат ниједан од понуђених пакета акција наредна аукција је организована у децембру. На другој аукцији понуђене су акције 20 предузећа, уз снижење почетне продајне цијене акција до 10% у односу на претходну аукцију али и даље без резултата. Разлог за нуђење ових акција тек у другој половини године су доношење нових *Правила продаје на берзи* којим је омогућено утврђивање почетне цијене на годишњем нивоу на бази финансијских извјештаја из претходне пословне године односно раније утврђене почетне цијене, узимајући нижу. Поред предузећа предвиђених планом, понуђене су и акције предузећа „Планина“ АД Блатница обзиром да су се створили услови, односно да је у међувремену настављено трговање овим акцијама на берзи.

Разлози за неизвршење планова продаје акција путем берзе, као и претходних година, леже у незаинтересованости инвеститора, неатрактивности понуђених предузећа, те успостављеној власничкој структури у већини њих у којој доминира један власник, а што, обзиром да исти држе контролне пакете акција, утиче на изостанак конкуренције.

3.2.5 Финансијско реструктурирање

Током 2012. године, Банци су достављена два програма финансијског реструктурирања од стране предузећа „Пословна зона“ а.д. Бања Лука и „Технички ремонт“ АД Братунац. По извршеној анализи поменутих програма, Банка је исте, са мишљењем, доставила Влади РС на коначно одлучивање. Програм финансијског реструктурирања друштва „Пословна зона“ а.д. Бања Лука није прихваћен, док је за „Технички ремонт“ а.д. Братунац Влада РС донијела условну одлуку о прихватању програма финансијског реструктурирања и намјери конверзије потраживања у акције.

3.2.6 Контрола извршења уговорних обавеза купаца државног капитала/акција

Оперативним планом контроле извршења обавеза из уговора о продаји државног капитала у току 2012. године планирана је контрола у 18 предузећа, и то у 17 предузећа у којима је приватизација извршена методом тендера са варијабилним условима (13 ветеринарских станица и 4 стратешка предузећа) и 1 предузећу у којем је државни капитал продат методом тендера са фиксним условима. Уговорима о продаји државног капитала, поред плаћања продајне цијене, купци су преузели и извршење других обавеза као што су: обавеза инвестирања, обавеза запошљавања, поштивање одредби колективног уговора, задржавање претежне дјелатности предузећа, остварење уговореног износа укупног прихода, придржавање ограничења у располагању средствима предузећа, придржавње прописа о заштити животне средине.

Све планиране контроле су реализоване о чему су сачињени записници и службене забиљешке којима је констатовано стање у погледу извршења уговорних обавеза. У току 2012. године, контролама нису констатована кршења уговором преузетих обавеза од стране купаца државног капитала.

До значајног смањења броја контролираних уговора у односу на претходну, 2011. годину дошло је након анексирања уговора са купцима државног капитала у ветеринарским станицама, а у складу са Закључком Владе РС број: 04/0-012-2-715/11 од 07.04.2011. године, чиме је скраћен рок задржавања претежне (ветеринарске) дјелатности са 10 на 7 година, а самим тим престала је и обавеза даљег контролисања истих.

3.2.7 Издавање увјерења у складу са чланом 8а. Закона о приватизацији државног капитала у предузећима („Службени гласник Републике Српске,“ број: 58/09)

Чланом 8а. *Закона о приватизацији државног капитала у предузећима* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 58/09 и 79/11), Банка је овлаштена за издавање увјерења којим се означавају непокретности које су у почетном билансу стања (активни подбиланс) исказане у имовини предузећа које је било предмет извршене приватизације, а ради покретања поступка за утврђивање права власништва пред Републичком управом за геодетске и имовинско правне послове.

Током године, за примљено је 165 захтјева за издавање увјерења, од чега је издато укупно 150 увјерења. На 14 захтјева подносиоцима је одговорено дописом уз достављање одговарајуће документације, а у једном случају издавање увјерења пренешено је у наредну, 2013. годину.

3.2.8 Остале активности

У току 2012. године, у складу са *Правилником о утврђивању структуре и вриједности основног капитала предузећа* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 18/08 и 135/10), ИРБРС је на захтјев предузећа сачинила и издала једно увјерење о структури и вриједности основног капитала (ОДП „Информатор“ Бања Лука). У истом периоду, у складу са *Законом о преносу права својине на капиталу Републике Српске у предузећима која обављају комуналне дјелатности на јединице локалне самоуправе* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 50/10), из имовине Акцијског фонда РС искњижен је

државни капитал 5 комуналних предузећа.

Измјенама Закона о преносу права својине на капиталу Републике Српске у локалним радио-телевизијским станицама на јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске,“ број: 73/10 и 70/12), које су ступиле на снагу у августу 2012. године, створене су претпоставке за искњижавање државног капитала свих предузећа из области медија која су се налазила у портфељу Акцијског фонда РС на јединице локалне самоуправе. По наведеном основу из портфеља Фонда искњижено је 25 предузећа.

Остварени резултати приватизације у РС првенствено су одређени неатрактивношћу преостале приватизационе масе (презадуженост, неријешени имовинско-правни односи, неатрактивни производни програми и амортизована опрема, заокружена власничка структура у којој доминира један већински власник предузећа и сл.), али и неповољним глобалним економским трендовима који, ни у којем случају не погодују значајнијој инвестиционој активности домаћих и страних инвеститора.

3.3 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА

У области корпоративног управљања, Банка обавља активности у складу са *Законом о привредним друштвима, Законом о тржишту хартија од вриједности* и др., те низом подзаконских аката као што су: Одлука Владе Републике Српске број: 04/1-012-1205/07 од 26.07.2007. године („Службени гласник Републике Српске,“ број: 69/07), Одлука о допуни Одлуке Владе Републике Српске број: 04/1-012-1835/07 од 01.11.2007. године („Службени гласник Републике Српске,“ број: 102/07), Одлука о измјени и допуни Одлуке Владе Републике Српске број: 04/1-012-2-934/09 од 14.05.2009. године („Службени гласник Републике Српске,“ број: 45/09), Одлука о одређивању предузећа од посебног интереса за Републику Српску и начину поступања представника Акцијског фонда Републике Српске и/или Фонда за реституцију Републике Српске у предузећима од посебног интереса број: 04/1-012-2-1045/09 од 14.05.2009. године („Службени гласник Републике Српске,“ број: 48/09), Упутство о начину поступања представника Акцијског фонда Републике Српске а.д. Бања Лука и Фонда за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука у скупштинама друштва капитала из портфеља фондова.

3.3.1 Припрема и сачињавање препорука за гласање представницима капитала

Планом рада Инвестиционо–развојне банке Републике Српске а.д. Бањалука за 2012. годину направљена је процјена да је око 500 друштва капитала из портфеља фондова за која ће Банка припремати и сачињавати препоруке за гласање у току 2012. године. Како је пракса показала да знатан број привредних друштва одржи, поред једне редовне годишње скупштине акционара и једну или више ванредних скупштина у току године, претпоставка је била да ће Банка преко представника капитала фондова узети учешће у раду 500 скупштина акционара у 2012. години.

У односу на планирано, у периоду 01.01.-31.12.2012. године сазване су 403 сједнице скупштина акционара у којима Акцијски фонд РС и Фонд за реституцију РС имају учешће у основном капиталу. За све сазване сједнице скупштине акционара, Банка је представницима капитала израдила и на вријеме доставила *препоруке за гласање.*

3.3.2 Заступање и представљање капитала Акцијског фонда РС и Фонда за реституцију РС на скупштинама акционара друштава капитала из портфеља фондова

У складу са својим надлежностима, Банка је представнике капитала фондова упознавала са квалитетом пословања друштава капитала из портфеља фондова, власничком структуром и интересима фондова у предметном друштву капитала. С тим у вези, достављане су им *препоруке за гласање* за сваку сједницу скупштине акционара. На основу предочених информација и достављених скупштинских материјала, представник капитала фондова узимао је учешће у раду скупштине акционара, те је, након одржане сједнице скупштине акционара, био у обавези достављања *извјештаја о раду*. Банка је по одржаној скупштини акционара, односно по добијеном *извјештају о раду* именованог представника и његове обраде, достављала Влади РС *мјесечни Извјештај о поступању представника фондова на сједницама скупштина акционара* за претходни мјесец са анализом предметног Извјештаја и појашњењем сваког појединачног одступања од *препоруке за гласање*. Влади РС достављен је и *годишњи Извјештај о раду представника*, са свим неопходним појашњењима.

За привредна друштва за која Влада РС није именовала представнике, ИРБРС је одмах, по сазивању сједнице скупштине акционара, упућивала ресорном министарству обавјештење о потреби именовања представника. У случају да исти није именован до одржавања сједнице скупштине акционара друштва, *препоруке за гласање* су достављане ресорним министарствима на увид и даље поступање.

До 31.12.2012. године, на 33 сједнице скупштине акционара није било представника фондова из разлога што у вријеме њиховог одржавања нису били именовани представници фондова за предметна привредна друштва, а што је знатно већи број него у претходном периоду. До краја извјештајног периода, Рјешењем Владе РС, именовани су представници у свим од 33 горе поменута привредна друштва.

У случају да именовани представник није учествовао у раду скупштине акционара, Банка је контактирала друштво ради добијања информација о раду скупштине акционара предметног друштва. Поред овога, Банка је, или сама, или у сарадњи са другим акционарима, као што су нпр. Пензијски резервни фонд РС и други приватизациони фондови, иницирала сазивање скупштине акционара у случајевима ако друштво није сазвало редовну годишњу скупштину у току календарске године, као и по добијању информација о евентуалним неправилностима у раду привредних друштава. С тим у вези, упућено је обавјештење свим друштвима из портфеља фондова која нису заказала редовне годишње сједнице скупштине акционара о потреби сазивања и одржавања истих. Обавијест је упућена у 110 привредних друштава.

У циљу квалитетнијег увида у стање у друштву, Банка је остваривала контакт и са ресорним министарствима и другим надлежним субјектима.

3.3.3 Едукација кадрова у друштвима капитала на припремама скупштина акционара

Како би на адекватан начин били заштићени интереси капитала фондова, а ради унапређивања рада и припреме материјала, те израде препорука за гласање представницима фондова на скупштинама акционара, Банка је, у току 2012. године, остваривала контакт са надлежним у друштвима ради едукације и помоћи, а у циљу

превазилажења насталих потешкоћа. ИРБРС је настојала да пружи стручну помоћ и укаже на неправилности којима се крше позитивни законски прописи. Осим тога, Банка је у свим случајевима у којима се јавила потреба, на дан сазива сједнице, упућивала захтјев за измјеном и допуном дневног реда, као и захтјев за усаглашавање сазива са позитивним законским прописима. Такође, вршен је и дјелимични мониторинг рада скупштина акционара из портфеља фондова и реализације донесених скупштинских одлука.

3.3.4 Ефекти у домену корпоративног управљања произведени активностима ИРБРС

Резултати активности Банке у домену корпоративног управљања указују на подизање нивоа едукованости надлежних у друштвима када су у питању активности на заказивању сједница скупштина акционара, формирању дневног реда за исте, те припреми скупштинских материјала, као и на самој реализацији одлука сједница скупштине акционара друштава капитала из портфеља фондова и квалитетнијег управљања привредним друштвом на свим нивоима управљања.

Поред наведеног, однос представника капитала Акцијског фонда РС и Фонда за реституцију РС у друштвима капитала из портфеља фондова се значајно промијенио у смислу активнијег учествовања у раду сједница скупштина акционара, квалитетније припремљености за предметне сједнице, те обавезе достављања повратних информација Банци.

У 2012. години, у процесу управљања друштвима из портфеља Акцијског фонда РС и Фонда за реституцију РС коришћен је институт „несагласног акционара,“ односно права на откуп акција због несагласности на доношење одлука којим се располагало имовином велике вриједности друштва, а које нису биле у интересу фондова. У 28 случајева Банка је отпочела са коришћењем овог института, док је један случај окончан до краја године.

Од укупног броја одступања представника који су гласали по препорукама Банке у 2012. години, није било одступања које ИРБРС није уважила, што је значајно побољшање у односу на претходну, 2011. годину.

3.4 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА МАКРОЕКОНОМСКИХ АНАЛИЗА И МЕЂУНАРОДНИХ ОДНОСА

3.4.1 Макроекономске анализе

У 2012. години као години у којој се глобална економија суочила са новим таласом рецесионих кретања, Банка је редовно пратила и антиципирала утицај ширих макроекономских кретања на домаћи финансијски и реални сектор. У таквој ситуацији, припремљене су четири кварталне *Информације о ефектима активности ИРБРС* путем којих су оцијењени ефекти укупних пласмана Банке на даље *побољшање привредне структуре РС, развој пољопривреде, предузећа и предузетништва, развој тржишта капитала, запошљавање, развој неразвијених и изразито неразвијених општина, стамбено збрињавање, изградњу инфраструктуре, те даљи развој и јачање међународних односа и сарадње.*

У складу са *Стратегијом управљања ризицима ИРБРС*, Банка је припремила *Анализу утицаја активности ИРБРС на привредну структуру РС, са стањем на дан 31.12.2011.*

године. Анализа омогућава свеобухватно праћење реализације стратешких и оперативних циљева, на основу детаљне аналитичке обраде ефеката укупних активности ИРБРС на привредну структуру РС, те служи као основа за адекватно и свеобухватно управљање ризицима којима је Банка изложена у своме свакодневном пословању.

У 2012. години, у оквиру стратешког планирања, Банка је припремила годишњи план рада којим су дефинисане активности и правци дјеловања у 2013. години, функционално повезани са стратешким и оперативним циљевима и промовисаним приоритетима у раду ИРБРС. У домену стратешког извјештавања, припремљен је ревидирани годишњи извјештај о пословању за 2011. годину којим су констатовани резултати пословања, укупна постигнућа те проблеми са којим су се сусретали Банка и фондови у свом пословању током извјештајног периода. Поред тога, ИРБРС је редовно пратила динамику извршења планираних активности у 2012. години, с посебним акцентом на план пласмана. Ово праћење вршено је кроз израду прегледа реализације плана пласмана (по кредитним линијама и ХоВ) и процјену његовог испуњења до краја планског периода.

Током прошле, 2012. године, ИРБРС је одржавала и ажурирала *Базу макроекономских индикатора*, у складу са динамиком објављивања података од стране статистичких и осталих релевантних институција. На овај начин, на једном мјесту, најширој јавности је пружен свеобухватни увид у трендове у реалном, финансијском и спољном сектору РС и БиХ. Само у прошлој години, забиљежено је преко 15.000 посјета Бази.

У периоду који је обухваћен овим Извјештајем, ИРБРС је припремила и објавила два нова издања билтена *Економски монитор* у којем су аналитички обрађени домаћи макроекономски трендови у 2011. години и првих шест мјесеци 2012. године. Јубиларно 10. издање *Монитора* било је посвећено анализи укупних резултата Банке и оцјени њиховог утицаја на друштвено-економска кретања у РС. У претходном периоду, пословна, стручна и инвестициона јавност исказала је велико интересовање за овим билтеном ИРБРС о чему најбоље свједочи чињеница да је само у 2012. години забиљежено готово 1.200 преузимања *Монитора* на интернет страници Банке.

Као једна од кључних развојних институција, Банка је узела активно учешће у припреми стратешких докумената и акционих планова за њихову реализацију. Тако је, у 2012. години, ИРБРС учествовала у изради *Информације о реализацији активности у 2012. години предвиђених Акционим планом за спровођење Секторске стратегије развоја индустрије Републике Српске за период 2009.-2013. године*, као и *Информације о степену извршења активности у оквиру Акционог плана провођења Омладинске политике Републике Српске у 2012. години*, те припреми *Акционог плана за провођење Омладинске политике у 2013. години*. За потребе Владе РС и Предсједника РС, током 2012. године, припремане су информације о пласираним средствима по општинама РС, најзначајнијим финансираним пројектима и њиховим основним карактеристикама. Сарадња са релевантним институцијама РС, у сваком случају је допринијела даљој афирмацији Банке и јачању њене улоге и значаја у процесу динамизирања укупног друштвеног и економског раста и развоја Републике.

Током извјештајног периода, представници међународних финансијских институција и потенцијални инвеститори који су посјетили Банку, попут *ММФ-а*, *Eaton Vance Management* из САД и др., упознати су са актуелним макроекономским дешавањима у РС и БиХ и пројекцијама истих за наредни период. Осим тога, према исказаним интересима, припремане су и детаљне анализе за појединачне привредне области, попут енергетике, саобраћаја, прехранбене индустрије и сл.

У 2012. години, представници Банке учествовали су на већем броју семинара,

конференција и панел дискусија, међу којима се издваја *Семинар у организацији ММФ-а у оквиру консултација по Члану IV за 2012. годину*. Активно учешће у овим догађајима омогућило је размјену ставова о актуелним трендовима у домаћој економији, као и даље јачање аналитичких и укупних оперативних капацитета Банке.

3.4.2 Међународни односи

У 2012. години, Банка је успјешно окончала имплементацију финансијских аранжмана са *Европском инвестиционом банком (ЕИБ)* и *Свјетском банком (WB)*. Истовремено, обезбијеђен је наставак аранжмана са WB у вриједности од 36 милиона евра, док је извјесно и проширење аранжмана са ЕИБ за додатних 60 милиона евра, чија реализација се очекује у наредном периоду. На овај начин сектору малих и средњих предузећа и за остале приоритетне пројекте биће доступна додатна финансијска средства, под повољним условима, која су привреди РС неопходна како би лакше одржала текућу ликвидност, подигла конкурентност и амортизовала негативне ефекте глобалне економске кризе. Банка је у 2012. години редовно пратила и анализирала међународне финансијске изворе, и развојне банке у свијету и региону, а у циљу унапређења властитих финансијских производа и услуга.

Дана 02.01.2012. године Банка је примљена, у својству придруженог члана, у *Европско удружење јавних банака (ЕАРВ)*. Договорено је да ИРБРС аутоматски постане редован члан чим БиХ добије статус кандидата за ЕУ. Чланство у ЕАРВ представља потврду досадашњег успјешног ангажмана ИРБРС на подршци развојним пројектима и сарадње са међународним институцијама, као и афирмацију РС у цјелини. Осим учешћа и посебног представљања на годишњој Скупштини Удружења, током 2012. године, Банка се активно укључила у рад свих техничких тијела (комитети и радне групе) те размијењивала информације и искуства из области од заједничког интереса са осталим чланицама. У септембру је, у просторијама ИРБРС, одржан округли сто са темом „Обликовање ефикасних програма финансирања извоза – искуства и препоруке“, који је искориштен да би се пренијела позитивна искуства чланица Удружења у овој области и иста продискутовала са домаћим учесницима који су чинили еминентни представници јавног и приватног сектора из РС. Делегацију ЕАРВ је предводио њен генерални секретар г. Henning Schoppmann.

Банка је, и у 2012. години, сарађујући са општинама и градовима, редовно одржавала и унапређивала *Базу података о инвестиционим локацијама у Републици Српској* и дио Интернет странице *Инвестирајте у Републику Српску*, са циљем квалитетног и правовременог информисања страних инвеститора о расположивим потенцијалима, погодностима, ресурсима и инвестиционим приликама у РС. У 2012. години ови дијелови сајта проширени су са новим категоријама, које се односе на Сет информација за секторе/дјелатности који су најатрактивнији за стране инвеститоре и Најважније вијести за стране инвеститоре у РС. Посјећеност ових дијелова Интернет странице Банке била је веома добра, односно у 2012., по доступним подацима, информације намијењене инвеститорима претраживало је око 14.000 корисника.

У 2012. години, Банка је наставила да обраћа посебну пажњу на циљану промоцију могућности улагања у РС усмјерену на потенцијалне стране инвеститоре, и то на начин да се континуирано шаљу обавјештења представништвима РС у иностранству, економским одјелима амбасада у БиХ и страним трговинским представништвима о свим приватизацијским тендерима и позивима, издањима Економског монитора, као и о осталим активностима Банке везаним за привлачење страних улагања. Током извјештајног

периода одржавана је раније успостављена сарадња са компанијом *Myrmidon*, лобистичком групом која ради са Владом РС на промоцији инвестиционих потенцијала РС у САД, којој су на захтјев достављане потребне информације и материјали. Такође, у 2012. години Банка је била на услузи страним инвеститорима који су јој се директно обраћали тражећи информације о могућностима покретања и вођења бизниса у РС, као и начинима подршке ИРБРС за финансирање њихових инвестиција.

Представници Банке су у 2012. години учествовали на бројним скуповима на којима су се промовисали услови, могућности и предности за инвестирање у РС. Тако је ИРБРС имала прилику да представи своју подршку инвестицијама и развојним пројектима у РС на пословним форумима са аустријским привредницима у Бањалуци (у организацији Трговинског одјела Амбасаде Аустрије) „Грађевинарство и инфраструктура“ у фебруару и „Енергија и заштита животне средине“ у новембру мјесецу. Такође, Банка је била један од презентатора, са сличном темом, и на парламентарном форуму на Мраковици „Шта политика може учинити за развој привреде и привредне сарадње“ у октобру мјесецу, који су организовали Народна скупштина Републике Српске, Фондација „Конрад Аденауер“ и Парламентарни форум за средњу и источну Европу.

Банка је, из домена свог дјеловања, и у 2012. години била активно укључена у реализацију *Акционог плана за провођење Стратегије подстицања и развоја страних улагања у Републици Српској за период 2009-2012. година*, као и *Стратегије подстицања извоза Републике Српске за период 2009-2012.*, чији је носилац Министарство за економске односе и регионалну сарадњу (МЕОРС). Реализација се састојала од давања стручних сугестија и коментара (израда Веб портала намијењеног извозницима у РС), па до учешћа на тематским догађајима и обукама као што су „Обука о промоцији инвестиција“ (Сарајево) и „Основе сервисирања инвеститора-aftercare и припрема инвестиционих пројеката“ (Бања Лука), организоване у склопу новог Пројекта побољшања пословног окружења који се у БиХ и РС одвија у сарадњи са Међународном финансијском институцијом (IFC). Банка је, такође, за потребе овог пројекта достављала податке за Анализу фискалних и нефискалних подстицаја који се додјељују у РС.

У 2012. години, Банка је редовно ажурирала и одржавала посебан дио сајта који садржи свеобухватне информације о претприступној финансијској помоћи ЕУ. Интерес за овај дио сајта ИРБРС у 2012. години је био задовољавајући, с обзиром да је забиљежено око 5.000 посјета. У истом периоду, Банка је, на захтјев општина/градова достављала и додатне информације и појашњења везана за конкретне позиве на грантове ЕУ.

3.5 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ПЛАНА НАБАВКИ БАНКЕ

3.5.1 Реализација набавки за 2012. годину

Табела 2: Реализација набавки ИРБРС за 2012. годину, у КМ

1	Опис из Плана набавке за РОБЕ	Уговорено, са ПДВ-ом	План набавке, са ПДВ-ом	Остварење у 2012. години
1.1	Набавка материјала			
1.1.1	Набавка канцеларијског материјала, канцеларијског материјала с логом, тонера и сл.	48.310	57.000	84,7
1.1.2	Набавка средстава за чишћење и хигијену	14.926	15.000	99,5
1.1.3	Набавка противпожарне опреме, металне касе, радне одјеће за раднике	3.533	5.000	70,7
1.1.4	Набавка ауто гума	1.675	8.000	20,9

1.1.5	Набавка пића, напитака и сл.	11.906	15.000	79,4
1.1.6	Остали потрошни материјал и робе		1.000	-
1.2	Набавка горива			
1.2.1	Набавка горива, мазива	33.319	40.000	83,30
1.3	Информационе технологије			
1.3.1	Набавка радних станица, штампача, копир апарата и остале рачунарске опреме	49.729	50.000	99,5
1.3.2	Набавка опреме - сервери, пратећа опрема и мрежне инфраструктуре	48.953	50.000	97,9
1.3.3	Набавка пакета од 150 лиценци за антивирусни софтвер	2.094	5.000	41,9
1.3.4	Набавка пакета лиценци за потребе легализације Microsoft Windows и Microsoft Office софтвера	-	50.000	
1.3.5	Набавка, инсталација и конфигурисање дигиталне телефонске централе	19.668	20.000	98,3
1.4	Основна средства			
1.4.1	Службена возила, 2 комада	65.990	70.000	94,3
1.4.2	Набавка канцеларијског намјештаја за нову зграду, полица металних и осталих, металних ормара, техничких уређаја за кафе кухињу и сл.	298.779	300.000	99,6
1.4.3	Видео опрема	5.264	14.000	37,6
1.4.4	Набавка декоративне опреме за канцеларије		15.000	-
	НАБАВКЕ ЗА РОБЕ	604.147	715.000	84,5
	НЕПРЕДВИЂЕНЕ НАБАВКЕ ЗА РОБЕ	11.956	10.000	119,6
	УКУПНО НАБАВКЕ ЗА РОБЕ	616.103	725.000	85,0
2.	Назив уговора за набавку УСЛУГА			
2.1	Консултантске услуге			
2.1.1	Набавка услуга процјене вриједности капитала у предузећима, остале процјене	7.593	50.000	15,2
2.1.2	Набавка услуга ревизије	25.000	32.000	78,1
2.1.3	Набавка услуга правног заступника		10.000	-
2.1.4	Набавка актуарских услуга	350	3.000	11,7
2.1.5	Набавка услуга техничке помоћи, стручних и консултантских услуга, едукације, обуке и сл.	4.393	20.000	22,0
2.1.6	Набавка здравствених услуга/систематски преглед запослених	19.797	28.000	70,7
2.1.7	Набавка услуга разврставања архивског материјала, одабира материјала за архиву и израде листе категорија регистраторског материјала са роковима чувања	-	10.000	-
2.2.	Услуге осигурања			
2.2.1	Набавка услуга осигурања имовине и лица	-	10.000	-
2.2.2	Набавка услуга осигурања лица	1.991	2.200	90,5
2.2.3	Набавка услуга осигурања службених возила (обавезно и пуно каско)	4.277	7.000	61,1
2.3	Маркетиншке услуге			
2.3.1	Набавка креативних услуга	8.787	9.000	97,6
2.3.2	Набавка услуга продукције (штампаних, аудиовизуелних и осталих средстава промоције)	8.892	22.000	40,4
2.3.3	Набавка услуга закупа медијског простора (дневне новине, телевизија и интернет портали)	11.700	21.000	55,7
2.4	Услуге текућег одржавања			
2.4.1	Набавка услуга текућег одржавања пословног простора укључујући услуге опремање сервер сале (антипожарна заштита, антистатички подови, контроле приступа и сл. поправке разне и сл.)	7.890	20.000	39,4

2.4.2	Набавка услуга текућег одржавања возила, прања и сл.	14.976	10.000	149,8
2.4.3	Набавка услуга текућег одржавања рачунарске опреме, копијер апарата и осталог	9.000	9.000	100,0
2.5	Остале услуге			
2.5.1	Набавка интернет услуга (закуп домена, хостинг и интернет)	8.000	8.000	100,0
	НАБАВКЕ ЗА УСЛУГЕ	132.646	271.200	48,9
	НЕПРЕДВИЂЕНЕ НАБАВКЕ за УСЛУГЕ	8.991	10.000	89,9
	УКУПНО НАБАВКЕ ЗА УСЛУГЕ	141.637	281.200	50,4
	УКУПНО ЗА 2012. ГОДИНУ	757.740	1.006.200	75,3

Укупна вриједност закључених уговора о набавкама у 2012. години износила је 757.740 КМ, од чега се на набавку роба односило 81,3%, а преосталих 18,7% на набавку услуга.

Током, прошле 2012. године, Банка се руководила одређивањем за постизање уштеда на свим нивоима пословања. У складу са тим и набавке су остварене у износу који је за 24,7% мањи од првобитно планираног.

Прекорачење планираног износа набавки на позицији *непредвиђених набавки за робе* настало је због хитне потребе за набавком мање количине лож уља због ванредних временских услова и ниских температура у јануару и фебруару 2012. године. За набавку *текућег одржавања возила*, уговори су закључени по радном сату сервисера. За ову набавку, Одлука о набавци донијета је у 2011. години на бази Плана за 2011. годину који је за ову ставку износио 15.000 КМ. Вриједност приказана у табели „Уговорено, са ПДВ-ом“ исказана је на бази стварног трошка у 2012. години.

3.6 УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Управљање финансијским ризицима има за циљ максимизирање вриједности Банке и фондова. Правовремена *идентификација, квантификација и надзор* ризичног профила финансијских ризика представљају основне елементе процеса управљања ризицима.

Ризик кредитних пласмана, у оном дијелу у којем се реализују посредно, сnose финансијски посредници те се посебна пажња усмјерава на утврђивање критеријума за избор пословних банака и микрокредитних друштава које ће посредовати у пласману средстава крајњим корисницима и праћење њиховог финансијског стања, стабилности и трендова пословања. Банка, односно фондови, у цјелости сnose ризик пласмана у ХоВ због чега се врши детаљна анализа емитената и оправданости улагања. Такође, Фонд за развој и запошљавање РС сноси ризик пласмана по зајмовима за незапослене демобилисане борце, зајмовима за предузећа те дијелу кредитне линије из средстава ЕИВ-а која се реализује без посредника, због чега се врши детаљна анализа кредитне способности потенцијалних корисника средстава по овим линијама.

У 2012. години, Банка је у случају 82 кредитна захтјева за кредите преко 100.000 КМ који се реализују путем финансијских посредника, 9 кредитних захтјева за директним пласманом из средстава ЕИВ-а те 24 кредитна захтјева по зајмовима за предузећа припремила *Мишљење о процјени кредитног ризика*. Осим тога, припремила је и *Мишљење о куповини обвезница* 11 емитената из РС.

На кварталној основи су припремане Финансијске анализе пословних банака и МКД преко којих се врши пласман средстава фондова којима управља Банка.

4. ИЗВРШЕЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА ЗА 2012. ГОДИНУ

Консолидована нето добит Банке и фондова у 2012. години износила је 24,6 милиона КМ.

4.1 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА БАНКЕ ЗА 2012. ГОДИНУ

План рада Инвестиционо-развојне банке Републике Српске за 2012. годину са Финансијским планом, усвојен је Одлуком Владе Републике Српске, број: 04/1-012-2-210/12, од 26.01.2012. године, са сљедећим елементима:

- укупно планирани пословни приходи..... 6.112.200 КМ,
- укупно планирани пословни расходи..... 5.980.200 КМ,
- инвестициона улагања 579.912 КМ.

Финансијским планом предвиђено је да се укупни пословни расходи Банке финансирају из наплате годишње накнаде за управљање фондовима, а инвестициона улагања из средстава докапитализације.

Чланом 10. Закона о Инвестиционо-развојној банци Републике Српске („Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06) утврђено је право на наплату годишње накнаде за управљање, у складу са финансијским планом Банке и пословним резултатима фондова. Приходи од накнада за управљање фондовима представљају основни извор финансирања пословних расхода Банке.

У 2012. години, Банка је остварила укупне пословне приходе у износу од 5.630.901 КМ и укупне пословне расходе у износу од 5.235.296 КМ, односно остварена је бруто добит у износу од 395.605 КМ.

4.1.1 Остварени пословни приходи

У 2012. години, Банка је остварила укупне приходе у износу од 5.630.901 КМ. У њиховој структури највећи износ од 5.234.375 КМ или 93% представљају приходи од накнаде за управљање фондовима.

Према Одлуци о начину обрачуна и наплати накнаде за управљање фондовима, Одлука Владе Републике Српске, број: 04/1-012-1401/08, од 12.06.2008. године, обрачун аконтације накнаде за управљање фондовима врши се пропорционално планираним приходима фондова, односно годишња накнада за управљање фондовима утврђује се на бази планских показатеља, а на крају пословне године врши се корекција у складу са оствареним расходима Банке и оствареним приходима фондова.

Обрачун коначне обавезе по основу накнаде за управљање, на дан 31.12.2012. године и партиципирање појединих фондова у укупним расходима Банке, приказани су у сљедећој табели:

Табела 3: Обрачун коначне обавезе за накнаду за управљање фондовима, у КМ

Основ за обрачун = укупни остварени расходи Банке од 5.234.375 КМ				
ФОНДОВИ	Остварени приходи у 2012. години	% учешћа	Основ за обрачун	Коначна обавеза за накнаду за управљање у 2012. години
1	2	3	4	5= 3*4
Фонд за реституцију РС	8.749.660	20,83	5.234.375	1.090.292
Акцијски фонд РС	5.900.107	14,05	5.234.375	735.210
Фонд становања РС	6.245.487	14,87	5.234.375	778.248
Фонд за развој и запошљавање РС	17.743.032	42,24	5.234.375	2.210.954
Фонд за развој источног дијела РС	3.359.575	8,00	5.234.375	418.636
Фонд за управљање некретнинама и потраживањима РС	8.304	0,02	5.234.375	1.035
У К У П Н О	42.006.165	100,00		5.234.375

Поред прихода од годишње накнаде за управљање фондовима који су остварени у износу од 5.234.375 КМ, Банка је остварила и друге приходе у износу од 396.526 КМ, и то:

- остале пословне приходе по другим основама који обухватају: *приходе од потраживања по основу рефундација породичног и боловања преко тридесет (30) дана* у износу од 48.058 КМ, *приходе од укидања резервисања за донирана основна средства* у износу од 21.219 КМ и *остале неспецифициране приходе* у износу од 9.582 КМ,
- финансијске приходе који обухватају: *приходе од камата на орочена средства* у износу од 60.433 КМ и *приходе од затезних камата и камата на депозите по виђењу* у износу 18.812 КМ,
- *приходе по основу наплаћених потраживања* у износу од 238.422 КМ, а који се односе на приходе остварене у складу са закљученим судским поравнањем, за штету насталу услед неизвршавања уговорених обавеза од стране продавца пословног простора „Естетика интерпројект“ д.о.о. Бања Лука.

Табела 4: Структура пословних прихода, у КМ

конто	СТРУКТУРА ПРИХОДА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
610	Приходи од накнада за управљање фондовима	5.980.200	5.234.375	87
651	Приходи од закупнина пословног простора	20.000	0	0
65	Остали пословни приходи по другим основама	80.000	78.859	99
661	Финансијски приходи	20.000	79.245	396
679	Приходи од укидања резервисања за накнаде и бенефиције запослених	12.000	0	0
677	Приходи по основу наплаћених потраживања	0	238.422	-
	У К У П Н О	6.112.200	5.630.901	92

Одлуком о начину обрачуна и наплате накнаде за управљање предвиђено је да Банка по основу накнаде за управљање фондовима, од истих може наплатити накнаду максимално у висини трошкова које је претходно одобрила Влада РС. Како су трошкови у 2012. години остварени у износу мањем од планираног, накнада за управљање фондовима је обрачуната и наплаћена у износу који је мањи од планираног, и то за износ мање остварених трошкова.

4.1.2 Остварени пословни расходи

Током извјештајног периода, Банка се у свом пословању руководила принципом остваривања уштеда на свим нивоима. Укупни пословни расходи за 2012. годину планирани су у износу од 5.980.200 КМ, а остварени у износу од 5.235.296 КМ или 13% мање од планираног износа. У наставку је приказана структура планираних и остварених расхода Банке.

Табела 5: Структура пословних расхода, у КМ

конто	СТРУКТУРА РАСХОДА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
	Канцеларијски материјал	57.000	46.085	81
	Средства за чишћење и хигијену	15.000	12.644	84
	ХТЗ и противпожарна опрема	5.000	0	-
	Ауто гуме	8.000	1.675	21
	Остали потрошни материјал	1.000	1.000	100
512	Трошкови материјала	86.000	61.404	71
	Гориво и мазиво за путничка моторна возила	40.000	32.629	82
	Електрична енергија	40.000	32.166	80
	Трошкови топлотне енергије	40.000	27.744	69
513	Трошкови горива и енергије	120.000	92.539	77
520	Трошкови бруто зарада (плата и топли оброк)	4.400.000	4.120.895	94
	Трошкови бруто накнада члановима надзорног одбора	58.000	52.706	91
	Трошкови бруто накнада члановима одбора за ревизију и директора интерне ревизије	33.000	31.177	94
522	Трошкови бруто накнада члановима надзорног одбора, одбора за ревизију и директора интерне ревизије	91.000	83.883	92
	Накнада трошкова за службена путовања (дневнице, смјештај и друго)	80.000	43.260	54
	Накнаде трошкова превоза у јавном саобраћају	80.000	68.249	85
	Услуге о привременим и повременим пословима и уговор о дјелу	20.000	12.481	62
	Отпремнине за одлазак у пензију	12.000	0	-

	Остала лична примања	200.000	186.501	93
529	Трошкови бруто осталих личних расхода	392.000	310.491	79
	Трошкови телефона	60.000	51.834	86
	Трошкови поштарине	35.000	26.817	77
	Трошкови интернета	8.000	4.573	57
531	Трошкови ПТТ услуга	103.000	83.224	81
	Текуће одржавање службених возила	10.000	16.794	168
	Текуће одржавање рачунарске и друге опреме	9.000	9.020	100
	Текуће одржавање пословног простора	20.000	17.084	85
532	Трошкови текућег одржавања основних средстава	39.000	42.898	110
	Трошкови закупа канцеларијског простора	20.000	29.016	145
	Трошкови закупа сала за презентације и едукације	10.000	0	-
	Трошкови осталих закупнина	5.000	2.368	47
533	Трошкови закупа	35.000	31.384	90
	Креативне услуге	9.000	5.111	57
	Производња	22.000	17.148	78
	Закуп медија	21.000	21.000	100
535	Трошкови рекламе и пропаганде	52.000	43.259	83
539	Трошкови комуналних услуга	17.000	5.279	31
540	Трошкови амортизације	250.000	143.565	57
545	Трошкови резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	5.000	5.078	102
	Процјене државног капитала у предузећима, процјенитеља некретнина и остале процјене	50.000	7.593	15
	Услуге ревизије финансијских извјештаја	32.000	25.000	78
	Услуге правног заступања	10.000	0	0
	Актуарске услуге	3.000	2.223	74
	Услуге стручног образовања запослених (едукације, семинари, симпозијуми и сл.)	70.000	11.173	16
	Здравствене услуге-систематски преглед запослених	28.000	19.212	69
	Услуге архивирања архивског материјала	10.000	6.903	69
	Услуге техничке помоћи, консултант. Услуга и сл.	20.000	1.907	9
	Остале непроизводне услуге	25.000	24.500	98
550	Трошкови непроизводних услуга	248.000	98.511	40
551	Трошкови репрезентације	30.000	23.654	79

	Услуге осигурања имовине и лица	12.200	1.994	16
	Услуге осигурања службених возила (обавезно и каско)	7.000	5.308	76
552	Трошкови премије осигурања	19.200	7.303	38
553	Трошкови платног промета	3.000	2.925	97
554	Трошкови чланарина	30.000	23.590	79
	Порези за накнаде коришћења вода, накнаде за шуме накнаде за противпожарну заштиту и сл.	15.000	13.520	90
555	Трошкови пореза	15.000	13.520	90
	Доприноси за запошљавање и професионалну рехабилитацију инвалида	10.000	7.449	74
556	Трошкови доприноса	10.000	7.449	74
	Стручна литература и претплата на часописе	15.000	13.541	90
	Таксе и друге накнаде	20.000	14.199	71
559	Остали нематеријални трошкови	35.000	27.740	79
570	Неотписана вриједност опреме	0	6.705	-
	У К У П Н О	5.980.200	5.235.296	87

Из табеларног прегледа је евидентно да су трошкови пословања остварени у планираним износима на готово свим позицијама.

Трошкови текућег одржавања службених возила већи су за 68%, а прекорачење је наступило из разлога што је планирана продаја дотрајалих службених возила реализована тек крајем извјештајног периода (лицитације одржане 3 пута).

Прекорачење трошкова закупа пословног простора је наступило због помјерања рока пресељења у нови пословни простор, због жалбеног поступка приликом избора најповољнијег понуђача за канцеларијски намјештај.

Трошкови по основу неотписане вриједности опреме остварени су у износу од 6.705 КМ, а представљају неотписану вриједност старог намјештаја који је, по одлукама Владе РС додијељен другим субјектима.

4.1.3 Остварена инвестициона улагања

Укупна инвестициона улагања у 2012. години планирана су у износу од 579.000 КМ, а остварена су у износу од 532.856 КМ или 92% од планираног износа.

У наредној табели дата је структура планираних и остварених инвестиционих улагања у 2012. години:

Табела 6: Инвестициона улагања, у КМ

конто	СТРУКТУРА УЛАГАЊА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
014	Нематеријална улагања	50.000	4.251	8
022	Сервери и пратећа опрема, рачунари, штампачи и остала опрема	100.000	96.673	97
022	Дигитална телефонска централа	20.000	20.150	101
022	Канцеларијски и остали намјештај	300.000	346.092	115
022	Видео опрема	14.000	0	-
022	Службена возила	70.000	65.690	94
022	Декоративна опрема	15.000	0	-
014/022	Непредвиђена инвестициона улагања	10.000	0	-
	УКУПНО	579.000	532.856	92

Током извјештајног периода, углавном су реализована сва инвестициона улагања која су предвиђена за опремање новог пословног простора, осим *нематеријалних улагања* у Microsoft производе који су набављени почетком 2013. године. Инвестициона улагања за *канцеларијски и остали намјештај* већа су 15% од планираних, а разлог је што су планиране набавке за 2011. годину реализоване почетком 2012. године.

Независни ревизор³ је изразио **позитивно мишљење** о финансијским извјештајима Инвестиционо-развојне банке а.д. Бања Лука за пословну 2012. годину.

Из наведених података о оствареном финансијском пословању евидентно је да је Банка у 2012. години остварила бруто добит у износу од 395.605 КМ, као разлику између укупно остварених прихода у износу од 5.630.901 КМ и укупно остварених расхода у износу од 5.235.296 КМ. Након издвајања пореза на добит у износу од 45.897 КМ, **нето добит износи 349.708 КМ.**

4.2 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА РАЗВОЈ И ЗАПОШЉАВАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ

Законом о Фонду за развој и запошљавање Републике Српске („Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06) уређује се оснивање, правни статус, дјелатности и начин управљања Фондом за развој и запошљавање РС.

Фонд је уписан у судски регистар Основног суда у Бањалуци, дана 16.10.2007. године.

Управљање Фондом врши Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука.

Основна дјелатност Фонда је реализација развојних пројеката кроз: одобравање и пласирање средстава на кредитној или грант основи, улагање у ХоВ емитената из РС, прибављање средстава са домаћег и међународног финансијског тржишта, додјелу средстава малим и средњим предузећима и предузетницима и друго кредитно и финансијско посредовање.

³ Независну ревизију финансијских извјештаја Инвестиционо-развојне банке Републике Српске а.д. Бања Лука извршио је KPMG В-Н d.o.o Сарајево.

Финансијски план Фонда за развој и запошљавање Републике Српске за 2012. годину усвојила је Управа Банке, у надлежности Управног одбора Фонда, Одлука број: 02-УОФ-167/12 од дана 08.03.2012. године, са сљедећим елементима:

- укупно планирани пословни приходи..... 11.785.000 КМ,
- укупно планирани пословни расходи..... 6.042.944 КМ.

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 17.743.032 КМ и укупне пословне расходе у износу од 9.085.004 КМ, односно остварена је бруто добит у износу од 8.658.028 КМ.

У текстуалном дијелу слиједи објашњење појединих категорија планираних и остварених пословних прихода и расхода у 2012. години, а у табеларном дијелу дат је синтетички и аналитички приказ планираних и остварених пословних прихода и расхода који су разврстани у складу са *Контним оквиром за предузећа и задруге*.

4.2.1 Остварени пословни приходи

Укупни приходи Фонда остварени су у износу од 17.743.032 КМ и значајно су већи од планираног износа. Посматрано у апсолутном износу, повећање укупних прихода највећим дијелом потиче од повећања прихода од камата на пласирана средства на кредитној основи. Разлог томе је што су укупни пласмани по кредитним линијама реализовани на знатно вишем нивоу од планираног.

Приходи Фонда обухватају: *приходе од камата на пласирана средства на кредитној основи, приходе од пласмана у ХоВ, остале приходе и приходе од усклађивања вриједности финансијске имовине*. Структура планираних и остварених пословних прихода приказана је у сљедећој табели:

Табела 7: Структура пословних прихода, у КМ

конто	ВРСТА ПРИХОДА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
661	Приход од камата на пласирана средства на кредитној основи	9.200.000	12.248.896	133
661	Приходи од пласираних средстава у ХоВ	2.200.000	2.018.042	92
661	Остали приходи	385.000	1.273.544	331
662	Позитивне курсне разлике	0	5.374	-
670	Добици од продаје опреме	0	6.149	-
677	Приход од наплаћених отписаних потраживања	0	12.969	-
684	Приходи од усклађивања вриједности финансијских пласмана	0	2.178.058	-
	УКУПНО	11.785.000	17.743.032	151

У структури укупних прихода, највећи износ од 12.248.896 КМ или 69% односи се на приходе од камата на пласирана средства на кредитној основи.

Приходи од пласираних средстава у ХоВ планирани су у износу од 2.200.000 КМ, а остварени су у износу од 2.018.042 КМ и мањи су за 8% од планираног износа. Са стањем на дан 31.12.2012. године, у власништву Фонда налазиле су се обвезнице емитената - јединице локалне самоуправе: *Шамац, Бијељина, Брод, Котор Варош, Србац*, те привредних субјеката: *Атлантик ББ, Balkan Investment Bank AD Вања Лука, Нова банка а.д. Бања Лука, Боска Бања Лука, Унис – фабрика цијеви Дервента, „Kaldera Company“ д.о.о. Лакташи и „Farmland“ а.д. Бања Лука.*

Остали приходи остварени су у износу од 1.273.544 КМ, а обухватају: *приходе од камата на орочена средства, приходе од камата на депозите по виђењу, приходе од затезних камата и приходе од накнада за обраду зајмова по кредитним линијама из средстава ЕИВ и WB.* На значајно повећање ових прихода првенствено су утицали остварени приходи од обрачунатих затезних камата због неблаговременог плаћања доспјелих ануитета по одобреним кредитима, а ради се о категорији прихода која није ни била планирана за овај извјештајни период.

Приход од продаје опреме и приход од наплаћених отписаних потраживања у износу од 19.118 КМ односе се на добитке по основу продаје опреме (два аутомобила) у износу од 6.149 КМ и наплаћена отписана потраживања од 12.969 КМ по основу накнаде штете, а у складу са закљученим судским поравнањем са продавцем пословног простора „Естетика-интерпројект“ д.о.о. Бања Лука.

Приход од усклађивања вриједности имовине у износу од 2.178.058 КМ односи се на усклађивање вриједности дугорочних финансијских пласмана на крају обрачунског периода. Према мишљењу Центра за управљање ризицима, а у складу са МРС 39, за све директне пласмане код којих је у току године исказано умањење вриједности, који на дан извјештавања нису имали кашњења у отплати, извршена је корекција умањеног износа у корист прихода периода.

4.2.2 Остварени пословни расходи

У 2012. години остварени су расходи у укупном износу од 9.085.004 КМ и већи су за 50% од планираног износа. На знатно повећање укупних остварених расхода највише су утицали остварени расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине, који на дан билансирања износе 4.358.800 КМ. Ови расходи представљају рачуноводствено евидентирање резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана, у складу са МРС 39, и Фонд није остварио новчани одлив средстава у наведеном износу.

Табела 8: Структура пословних расхода, у КМ

конто	ВРСТА ТРОШКОВА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
512	Трошкови материјала	1.000	898	90
513	Трошкови горива и енергије	1.000	180	18

520	Трошкови бруто зарада	70.000	66.122	94
	Накнада трошкова за службена путовања	5.000	0	0
	Остала лична примања	8.000	3.425	43
529	Остали лични расходи у бруто износу	13.000	3.425	26
531	Трошкови ПТТ услуга	900	791	88
532	Трошкови текућег одржавања основних средстава	2.000	483	24
533	Трошкови закупа канцеларијског простора	1.000	1.304	130
540	Трошкови амортизације	45.000	30.960	69
	Трошкови ревизије	10.000	13.621	136
	Трошкови правног заступања	20.000	146	1
	Накнада за управљање	2.081.044	2.210.949	106
	Трошкови берзанских посредника	60.000	1.980	3
	Трошкови стручног усавшавања	3.500	0	0
	Остале непроизводне услуге	10.000	0	0
550	Трошкови непроизводних услуга	2.184.544	2.226.696	102
551	Трошкови репрезентације	4.000	3.554	89
552	Трошкови осигурања имовине и лица	15.000	892	6
553	Трошкови платног промета	20.000	5.256	26
	Порези за накнаде коришћења вода, накнаде за шуме	18.000	19.939	111
	Републичке и комуналне таксе	6.000	5.400	90
555	Трошкови пореза	24.000	25.339	106
	Стручна литература и часописи	1.500	939	63
	Таксе и друге накнаде	40.000	8.406	21
559	Остали нематеријални трошкови	41.500	9.345	22
561	Расходи камата по кредитима WB и EIB	1.800.000	2.274.762	126
562	Негативне курсне разлике	20.000	57.898	289
570	Неотписана вриједност опреме	0	279	-
578	Расходи по основу исправке камата	0	18.019	-
584	Трошкови за усклађивање вриједности дугорочних финансијских пласмана	1.800.000	4.358.800	242

	УКУПНО	6.042.944	9.085.004	150

У наставку слиједи објашњење за поједине, значајније ставке остварених расхода у 2012. години:

Накнада за управљање Фондом остварена је у износу од 2.210.949 КМ и већа је за 6% у односу на планирани износ. Већи расходи по овом основу резултат су начина обрачуна накнаде за управљање, јер се обрачун аконтације накнаде врши пропорционално планираним приходима фондова, односно годишња накнада за управљање фондовима утврђује се на бази планских показатеља, а на крају пословне године врши се корекција у складу са оствареним приходима фондова. Обзиром да је Фонд у посматраном периоду остварио веће приходе од планираних, више је и партиципирао у финансирању трошкова ИРБРС.

Расходи камата обухватају трошкове камата по кредитима Свјетске банке и трошкове камата по кредитној линији из средстава ЕИВ. Расходи камата односе се на плаћене камате по кредиту ЕИВ 25254 у износу од 1.473.877 КМ, камате по кредиту WB IBRD 7839 у износу од 223.077 КМ и сервисне трошкове по кредитима Међународне асоцијације за развој (IDA) од 577.808 КМ. Ови расходи су већи од планираних због тога што је реализација пласмана из средстава ЕИВ вршена бржом динамиком од планиране. Највећи дио средстава у износу од 85.401.432 КМ или 86% кредитног аранжмана са ЕИВ, повучен је до 30.06.2012. године. Обзиром да се камате обрачунавају на износ повучене транше, од дана повлачења средстава, камате по овим кредитним средствима су у већем износу теретиле овај извјештајни период.

Расходи по основу исправке камате у износу од 18.019 КМ нису планирани у овом извјештајном периоду, а представљају књиговодствено евидентирање расхода за износ неуплаћеног дијела камате по основу пласмана у ХОВ.

Расходи по основу курсних разлика настали су као резултат плаћања доспјелих ануитета по IDA кредитима, а повећани су због раста курса долара и доспјећа обавеза по основу главнице за још два IDA кредита.

Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана представљају резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана. Велико одступање остварених од планираних трошкова дугорочног резервисања настало је из разлога што је на дан 31.12.2012. године, у складу са MPC 39, Одлуком Агенције за банкарство РС, а по препоруци Центра за управљање ризицима, извршено резервисање за све директне пласмане (кредитна линија из средстава ЕИВ и кредитних линија: зајмови за незапослене демобилисане борце и зајмови за предузећа) и резервисања за дугорочне финансијске пласмане у ХоВ за емитенте који нису измиривали обавезе по доспјелим ануитетима.

Трошкови пореза обухватају накнаде за шуме, воде и противпожарну заштиту. Већина трошкова пореза је у директно пропорционалној вези са оствареним приходима, односно обрачунавају се у процентуалном износу од остварених прихода.

Независни ревизор⁴ је изразио **мишљење с резервом** о финансијским извјештајима Фонда за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бања Лука за пословну 2012. годину.

⁴ Независну ревизију финансијских извјештаја Фонда за развој и запошљавање Републике Српске а.д. Бања Лука извршио је KPMG В-Н d.o.o Сарајево.

Као основу за исказивање мишљења с резервом независни спољни ревизор је навео наслагање у погледу рачуноводственог третмана и обухвата курсних разлика насталих прерачунавањем обавеза по основу примљених дугорочних кредита деноминираних у страниј валути.

Наиме, према одредбама Закона о Фонду за развој и запошљавање Републике Српске, средства Фонда образују се из кредита домаћих и међународних организација и институција, домаћих и иностраних донација, емисија хартија од вриједности у земљи и иностранству, буџета РС и буџета општина, наплате камата по пласираним кредитима и других извора. Кроз реализацију пројеката у сарадњи са Свјетском банком, на кредитној основи по ИДА условима, Фонд је изложен ризику промјене девизног курса. Ефекти овог ризика, у виду позитивних и негативних курсних разлика, рачуноводствено се третирају и обухватају у складу са Правилником о измјенама правилника о рачуноводству – књиговодству и рачуноводственим политикама. Основ за мишљење с резервом је техничке природе. Произашао је из разлика у виђењу и тумачењу рачуноводствених стандарда и, као такав није последица лошег пословања и управљања овим Фондом.

Из наведених података о финансијском пословању Фонда евидентно је да је Фонд, у извјештајном периоду, остварио бруто добит у износу од 8.658.028 КМ, као разлику између остварених укупних прихода у износу од 17.743.032 КМ и остварених укупних расхода у износу од 9.085.004 КМ. Након издвајања пореза на добит у висини од 765.688 КМ, **остварена је нето добит у висини од 7.892.340 КМ.**

4.3 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА СТАНОВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ

Законом о Фонду становања Републике Српске („Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06) уређује се оснивање, правни статус, дјелатност и начин управљања Фондом становања Републике Српске.

Фонд је уписан у судски регистар Основног суда у Бањалуци, дана 27.06.2007. године.

Управљање Фондом врши Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука.

Основна дјелатност Фонда је прикупљање и пласирање финансијских средстава за стамбене потребе грађана.

Финансијски план Фонда становања Републике Српске за 2012. годину усвојила је Управа Банке, у надлежности Управног одбора Фонда, Одлука број: 02-УОФ-176/12, од 08.03.2012. године, са сљедећим елементима:

- укупно планирани пословни приходи5.450.000 КМ,
- укупно планирани пословни расходи1.279.184 КМ.

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 6.245.487 КМ и укупне пословне расходе у износу од 947.001 КМ, односно остварена је бруто добит у висини од 5.298.486 КМ.

У текстуалном дијелу слиједи објашњење појединих категорија планираних и остварених пословних прихода и расхода за 2012. годину, а у табеларном дијелу дат је синтетички и аналитички приказ планираних и остварених пословних прихода и расхода који су разврстани у складу са *Контним оквиром за предузећа и задруге.*

4.3.1 Остварени пословни приходи

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 6.245.487 КМ који су већи за 795.487 КМ или 15% од планираног износа.

Табела 9: Структура пословних прихода, у КМ

конто	ВРСТА ПРИХОДА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
661	Приходи од камата на пласирана средства на кредитној основи	5.177.000	5.305.837	102
651, 659 дио 661, 670,691	Остали приходи	273.000	939.650	344
	УКУПНО	5.450.000	6.245.487	115

Приходи од камата на пласирана средства на кредитној основи остварени су у износу од 5.305.837 КМ и већи су за 2% од планираних. Ови приходи чине 85% укупно остварених прихода Фонда.

Највеће повећање евидентно је код категорије осталих прихода, који обухватају: *приходе по основу затезних камата за неблаговремено плаћање откупљених станова, приходе од камата по основу орочених средстава и депозита по виђењу, приходе од наплате дијела судских трошкова и такса по рјешењима суда за тужене дужнике*, као и *приходе Фонда од закупнина неприватизованих станова*. У структури остварених осталих прихода највећи дио чине приходи остварени по основу наплате затезних камата због неблаговременог плаћања откупне цијене стана. Наиме, у току 2012. године, великом броју купаца државних станова је истицао десетогодишњи период отплате, па су у сврху брисања заложног права на предметним некретнинама били у обавези да измире сва дуговања по основу откупне цијене стана и дуговања по основу обрачунате законске затезне камате.

4.3.2 Остварени пословни расходи

Укупно остварени расходи Фонда, у 2012. години, износе 947.001 КМ и мањи су за 26% од планираног износа. У наставку је приказана структура планираних и остварених расхода.

Табела 10: Структура пословних расхода, у КМ

конто	ВРСТА ТРОШКОВА	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
520	Трошкови бруто зарада (плата и топли оброк)	70.000	66.477	95
	Накнаде трошкова за службена путовања	1.000	0	0

	Остала лична примања	8.000	0	0
529	Остали лични расходи у бруто износу	9.000	0	0
531	Трошкови ПТТ услуга	900	578	64
532	Трошкови текућег одржавања основних средстава	2.000	0	0
540	Трошкови амортизације	35.000	28.920	83
	Трошкови ревизије	14.000	13.500	96
	Накнада за управљање	962.384	778.249	81
	Услуге правног заступања	70.000	0	0
	Трошкови стручног усавршавања	1.000	0	0
	Остале непроизводне услуге	10.000	3.869	39
550	Трошкови непроизводних услуга	1.057.384	795.618	75
551	Трошкови репрезентације	2.000	1.335	67
552	Трошкови осигурања	15.000	0	0
553	Трошкови платног промета	4.000	807	20
554	Трошкови чланарина	2.000	1.871	94
	Порези за накнаде коришћења вода, накнаде за шуме и сл.	10.000	6.882	69
	Комунална и републичка такса	5.400	5.400	100
555	Трошкови пореза	15.400	12.282	80
	Стручна литература и часописи	1.500	473	32
	Таксе и друге накнаде	50.000	25.094	50
559	Остали нематеријални трошкови	51.500	25.567	50
	Трошкови судских и других спорова	15.000	13.546	90
579	Остали расходи	15.000	13.546	90
	У К У П Н О	1.279.184	947.001	74

Из табеларног прегледа је евидентно да су сви трошкови пословања Фонда остварени у границама планираних износа.

Накнада за управљање Фондом остварена је у износу од 778.249 КМ и мања је за 19% у односу на планирани износ. Мањи расходи по овом основу резултат су начина обрачуна накнаде за управљање, јер се обрачун аконтације накнаде за управљање врши пропорционално планираним приходима фондова, односно годишња накнада за управљање фондовима утврђује се на бази планских показатеља, а на крају пословне године врши се корекција у складу са оствареним расходима Банке и оствареним

приходима фондова. ИРБРС је, у 2012. години, остварила мање укупне расходе од планираних, што је утицало на израду корекције аконтативног обрачуна накнаде за управљање и смањење обавеза Фонда према Банци, по овом основу.

Независни ревизор⁵ је изразио **позитивно мишљење** о финансијским извјештајима Фонда становања Републике Српске а.д. Бања Лука за пословну 2012. годину.

Из наведених података о оствареном финансијском пословању евидентно је да је Фонд у 2012. години остварио бруто добит у износу од 5.298.486 КМ, као разлику између укупно остварених прихода у износу од 6.245.487 КМ и укупно остварених расхода у износу од 947.001 КМ. Након издвајања пореза на добит од 525.703 КМ, **нето добит износи 4.772.783 КМ.**

4.4 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА УПРАВЉАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА И ПОТРАЖИВАЊИМА У ВЛАСНИШТВУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ

Законом о Фонду за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске („Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06) уређује се оснивање, правни статус, дјелатности и начин управљања Фондом за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске.

Фонд је уписан у судски регистар Основног суда у Бањалуци, дана 22.02.2008. године.

Према Закону, Фонд прикупља средства продајом некретнина, наплатом потраживања из портфела Фонда, њиховом конверзијом или продајом и наплатом закупнине за некретнине којима управља.

Програмом рада Народне скупштине Републике Српске за 2013. годину, предвиђено је и доношење измјена и допуна Закона о Фонду за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске. Ступањем на снагу наведеног, створиће се услови за реално исказивање капитала, као и начин покрића трошкова који су настали у вези са пословањем Фонда.

Фондом управља Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука.

Управа Инвестиционо-развојне банке Републике Српске, у надлежности Управног одбора Фонда за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске, на сједници одржаној дана 08.03.2012. године, донијела је Одлуку број: 02-УОФ-173/12 о усвајању Финансијског плана за 2012. годину, са сљедећим елементима:

- планирани пословни расходи 126.100 КМ.

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 8.304 КМ и укупне пословне расходе у износу од 68.212 КМ.

У текстуалном дијелу слиједи објашњење појединих категорија расхода, а у табеларном дијелу синтетички и аналитички су приказани планирани и остварени расходи у 2012. години, разврстани према *Контном оквиру за предузећа и задруге.*

⁵ Независну ревизију финансијских извјештаја Фонда становања Републике Српске а.д. Бања Лука извршио је KPMG B-H d.o.o Сарајево.

4.4.1 Остварени пословни приходи

Цјелокупни износ остварених пословних прихода односи се на финансијске приходе. Наиме, слободна новчана средства Фонда орочена су код пословних банака и по том основу остварен је приход од камата у висини од 8.304 КМ.

4.4.2 Остварени пословни расходи

Фонд је, у 2012. години, остварио расходе у укупном износу од 68.212 КМ, што је за 46% мање од планираног износа. У наставку је приказана структура планираних и остварених расхода Фонда.

Табела 11: Структура пословних расхода, у КМ

конто	Врста трошка	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
520	Трошкови бруто зарада	63.000	60.537	96
	Накнада трошкова на службеном путу	5.000	118	2
	Остала лична примања	8.000	0	0
529	Трошкови бруто осталих личних расхода	13.000	118	1
531	Трошкови ПТТ услуга	900	840	93
	Услуге за ревизију финансијских извјештаја	2.700	2.700	100
	Услуге правног заступања	20.000	0	0
	Трошкови стручног усавршавања	3.500	0	0
	Накнада за управљање	1.000	1.035	103
	Остале непроизводне услуге	5.000	225	4
550	Трошкови непроизводних услуга	32.200	3.960	12
551	Трошкови репрезентације	4.000	0	0
553	Трошкови платног промета	1.000	699	70
555	Трошкови пореза	2.000	541	27
559	Остали нематеријални трошкови	10.000	1.517	15
	У К У П Н О	126.100	68.212	54

Из табеларног прегледа је евидентно да су сви трошкови пословања Фонда остварени у границама планираних износа.

Независни ревизор⁶ је изразио **позитивно мишљење** о финансијским извјештајима Фонда за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске а.д. Бања Лука за пословну 2012. годину.

Из наведених података о оствареном финансијском пословању евидентно је да је Фонд у 2012. години остварио **губитак у износу од 59.908 КМ**, као разлику између остварених укупних пословних прихода у износу од 8.304 КМ и укупно остварених пословних расхода у износу од 68.212 КМ.

4.5 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА РАЗВОЈ ИСТОЧНОГ ДИЈЕЛА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. ЛУКАВИЦА ЗА 2012. ГОДИНУ

Законом о Фонду за развој источног дијела Републике Српске („Службени гласник Републике Српске,“ број: 52/07) уређује се оснивање, правни статус, дјелатности и начин управљања Фондом за развој источног дијела Републике Српске а.д. Лукавица.

Фонд је уписан у судски регистар Основног суда у Сокоцу, дана 19.10.2007. године.

Циљ оснивања Фонда је подршка развојним пројектима у источном дијелу РС, а у вези са: повећањем запослености и подршком функционисању тржишта рада, подстицањем производње и извоза, подстицањем пољопривредне производње, подстицањем туризма, подстицањем оснивања и развоја малих и средњих предузећа, побољшањем постојећих и изградњом нових инфраструктурних објеката, руралним развојем и подстицањем увођења европских стандарда у постојеће привредне субјекте.

Да би се остварили наведени циљеви, Фонд учествује у остваривању развојних пројеката кроз: одобравање и пласирање средстава на кредитној основи, улагање у ХоВ емитената из источног дијела РС и прибављање средстава са домаћег и међународног финансијског тржишта.

Управљање Фондом врши Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука.

Финансијски план Фонда за развој источног дијела Републике Српске за 2012. годину усвојила је Управа Банке, у надлежности Управног одбора Фонда, Одлука број: 02-УОФ-170/12, од 08.03.2012. године са сљедећим елементима:

- укупно планирани пословни приходи 3.431.000 КМ,
- укупно планирани пословни расходи 778.260 КМ.

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 3.359.575 КМ и укупне пословне расходе у износу од 1.498.906 КМ, односно остварена је бруто добит у висини од 1.860.669 КМ.

У текстуалном дијелу слиједи објашњење појединих категорија планираних и остварених пословних прихода и расхода за 2012. годину, а у табеларном дијелу дат је синтетички и аналитички приказ планираних и остварених пословних прихода и расхода који су разврстани у складу са *Контним оквиром за предузећа и задруге*.

⁶ Независну ревизију финансијских извјештаја Фонда за управљање некретнинама и потраживањима у власништву Републике Српске а.д. Бања Лука извршио је KPMG B-H d.o.o Сарајево.

4.5.1 Остварени пословни приходи

У 2012. години, Фонд је остварио укупне приходе у износу од 3.359.575 КМ што је за 2% мање од планираног износа. Укупни приходи Фонда обухватају: *приходе од камата на пласирана средства на кредитној основи, приходе од камата на пласирана средства у ХоВ и остале приходе.*

У наредној табели дата је структура планираних и остварених пословних прихода.

Табела 12: Структура пословних прихода, у КМ

конто	Структура	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
661	Приходи од камата на пласирана средства на кредитној основи	2.000.000	1.709.729	85
661	Приходи од камата на пласирана средства у ХоВ	1.200.000	1.154.727	96
661	Остали приходи	231.000	495.119	214
	У К У П Н О	3.431.000	3.359.575	98

У структури укупних остварених прихода, највећи износ од 1.709.729 КМ или 51% чине приходи од камата на пласирана средства на кредитној основи.

Приходи од пласираних средства у ХоВ остварени су у износу од 1.154.727 КМ и мањи су за 4% од планираних. У власништву Фонда, на дан 31.12.2012. године, регистроване су обвезнице општина *Источни Стари Град, Лопаре, Осмаци, Трново*, те обвезнице емитената *„Планинско добро“ Невесиње* и *„Јахорина“ ОЦ Пале*.

Остали приходи обухватају *приходе од камата на орочена средства, приходе од камата на депозите по виђењу и приходе од затезних камата*. На значајно повећање ових прихода највише су утицали остварени приходи од затезних камата обрачунатих због кашњења у измиривању доспјелих анuitета по основу дугорочних финансијских пласмана у ХОВ, а ради се категорији прихода која није ни била планирана за овај извјештајни период.

4.5.2 Остварени пословни расходи

У 2012. години, Фонд је остварио расходе у укупном износу од 1.498.906 КМ. На повећање укупних остварених расхода највише су утицали остварени расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине, који на дан билансирања износе 950.000 КМ. Ови расходи представљају рачуноводствено евидентирање резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана у ХОВ, у складу са MRS 39, а Фонд није остварио новчани одлив средства у наведеном износу.

У наставку је приказана структура планираних и остварених расхода за 2012. годину:

Табела 13: Структура пословних расхода, у КМ

конто	ВРСТА ТРОШКОВА	2012. година		индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
	Канцеларијски и остали потрошни материјал	2.000	0	0
512	Трошкови материјала	2.000	0	0
	Електрична енергија, гријање, вода	6.000	302	5
513	Трошкови горива и енергија	6.000	302	5
520	Трошкови бруто зарада	61.000	59.875	98
	Накнада трошкова за службена путовања	12.000	10.252	85
	Услуге по уговорима о дјелу	2.000	1.996	100
	Остала лична примања	8.000	0	0
529	Остали лични расходи у бруто износу	22.000	12.248	56
	Трошкови за фиксне телефоне	2.400	1.364	57
	Трошкови интернета	500	351	70
531	Трошкови ПТТ услуга	2.900	1.715	59
533	Трошкови закупа	6.000	0	0
539	Трошкови комуналних услуга	0	56	0
540	Трошкови амортизације	1.000	15	2
	Трошкови ревизије	6.000	4.950	82
	Накнада за управљање	605.860	418.636	69
	Трошкови берзанских посредника	15.000	1.700	11
	Трошкови стручног усавршавања	3.500	0	0
	Остале непроизводне услуге	7.000	150	2
550	Трошкови непроизводних услуга	637.360	425.436	67
551	Трошкови репрезентације	4.000	2.000	50
554	Трошкови платног промета	3.000	402	13
	Порези за накнаде коришћења вода, накнаде за шуме и сл.	6.000	3.708	62
	Комунална и републичка такса	6.000	5.350	89
556	Трошкови пореза	12.000	9.058	75
	Стручна литература и часописи	1.000	351	35
	Таксе и друге накнаде	20.000	5.385	27
559	Остали нематеријални трошкови	21.000	5.736	27

578	Расходи по основу исправке вриједности потраживања	0	32.063	-
584	Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана	0	950.000	-
	УКУПНО	778.260	1.498.906	193

Накнада за управљање Фондом остварена је у износу од 418.636 КМ и мања је за 31% у односу на планиран износ. Мањи расходи по овом основу резултат су начина обрачуна накнаде за управљање, јер се обрачун аконтације накнаде за управљање врши пропорционално планираним приходима фондова, односно годишња накнада за управљање фондовима утврђује се на бази планских показатеља, а на крају пословне године врши се корекција у складу са оствареним расходима Банке и оствареним приходима фондова.

Расходи по основу исправке вриједности потраживања износе 32.063 КМ, а односе се на извршену исправку вриједности потраживања за доспјелу, а ненаплаћену камату по основу дугорочних финансијских пласмана у ХОВ.

Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана представљају резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана. Остварени су у износу од 950.000 КМ. На дан 31.12.2012. године, у складу са МРС 39 и Одлуком Агенције за банкарство РС, а по препоруци Центра за управљање ризицима, извршено је резервисање за дугорочне финансијске пласмане у ХоВ за емитенте који нису измирили обавезе по доспјелим ануитетима.

Независни ревизор⁷ је изразио **позитивно мишљење** о финансијским извјештајима Фонда за развој источног дијела Републике Српске а.д. Лукавица за пословну 2012. годину.

Из наведених података о оствареном финансијском пословању евидентно је да је Фонд, у 2012. години, остварио бруто добит у износу од 1.860.669 КМ, као разлику између остварених укупних прихода од 3.359.575 КМ и остварених укупних расхода од 1.498.906 КМ. Након издвајања пореза на добит у висини од 119.428 КМ, остварена је **нето добит у износу од 1.741.241 КМ.**

4.6 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА АКЦИЈСКОГ ФОНДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ

Акцијски фонд Републике Српске а.д. Бања Лука формирала је Влада Републике Српске *Законом о Акцијском фонду Републике Српске* („Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06 и 1/07). У портфељу Фонда налазе се акције и удјели предузећа, банака и осигуравајућих друштава који су, на дан 22.6.2006. године, чинили државни капитал у Републици Српској.

Управљање Фондом подразумијева управљање портфељом ХоВ у циљу очувања и увећања реалне вриједности капитала и унапређења нивоа ефикасности рада финансијских институција.

⁷ Независну ревизију финансијских извјештаја Фонда за развој источног дијела Републике Српске а.д. Лукавица извршио је KPMG B-H d.o.o Сарајево.

Акцијским фондом Републике Српске управља Инвестиционо-развојна банка Републике Српске.

Финансијски план Акцијског фонда Републике Српске за 2012. годину усвојила је Управа Банке, у надлежности Управног одбора Фонда, Одлука број: 02-УОФ-161/12, од дана 08.03.2012. године, са сљедећим елементима:

- укупно планирани пословни приходи.....8.250.000 КМ,
- укупно планирани пословни расходи.....3.679.492 КМ.

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 5.900.107 КМ и укупне пословне расходе у износу од 1.984.504 КМ, односно остварена је бруто добит у износу од 3.915.603 КМ.

У текстуалном дијелу слиједи објашњење појединих категорија планираних и остварених пословних прихода и расхода за 2012. годину, а у табеларном дијелу дат је синтетички и аналитички приказ планираних и остварених пословних прихода и расхода, који су разврстани по *Контном оквиру за инвестиционе фондове*.

4.6.1 Остварени пословни приходи

У 2012. години, Фонд је остварио укупне приходе у износу од 5.900.107 КМ, што је за 28% мање од планираног износа.

Приходи Фонда обухватају: *приходе од дивиденде, приходе од камата и амортизације премије (дисконта) по основу ХоВ, реализоване добитке од продаје ХоВ и финансијске приходе.*

У наставку је приказана структура планираних и остварених пословних прихода.

Табела 14: Структура пословних прихода, у КМ

група конта	Опис	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
700	Приходи од дивиденде	5.350.000	1.521.244	28
701 и 702	Приходи од камата по основу ХоВ	2.500.000	3.300.584	132
710	Реализовани добици на продаји ХоВ	300.000	572.840	191
730	Финансијски приходи	100.000	505.439	505
	У К У П Н О	8.250.000	5.900.107	72

Приходи од дивиденде планирани су на основу остварења из 2011. године. Обзиром да друштва капитала чије се акције налазе у портфељу Фонда у извјештајном периоду нису вршила исплату дивиденде, дошло је до значајног смањења у оквиру ове категорије прихода.

Приходи од камата по основу ХоВ и амортизације премије (дисконта) по основу ХоВ остварени су у износу од 3.300.584 КМ или 32% више од планираног износа. На дан 31.12.2012. године, у власништву Фонда налазиле су се *обвезнице старе девизне штедње Републике Српске, обвезнице општина Градишка, Костајница, Лакташи, Нови Град, Кнежево, Србац, Шипово и Петрово* и пословних субјеката: „Атлант ББ“ д.о.о. Бања Лука, „Balkan Investment Bank“ АД Вања Лука, „Нова банка“ а.д. Бања Лука, РК „Боска“

а.д. Бања Лука, „Farmland“ а.д. Нова Топола, „Унис фабрика цијеви“ а.д. Дервента и „Калдера“ д.о.о Лакташи.

Финансијски приходи највећим дијелом представљају приходе од инвестирања слободних новчаних средстава код пословних банака (камате на орочена средства) и камате на депозите по виђењу.

4.6.2 Остварени пословни расходи

Укупни пословни расходи су остварени у износу од 1.984.504 КМ и мањи су за 46% од планом утврђеног износа. У структури укупних остварених расхода највећи износ односи се на остварене расходе од усклађивања вриједности финансијске имовине који, на дан билансирања, износе 913.037 КМ. Ови расходи представљају рачуноводствено евидентирање резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана, у складу са MRS 39, и Фонд није остварио новчани одлив средстава у наведеном износу.

Табела 15: Структура пословних расхода, у КМ

група рачуна	Структура	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
600	Накнада за управљање	1.456.092	735.211	50
601	Трошкови куповине и продаје улагања	180.000	20.402	11
	Трошкови бруто зарада	65.000	61.566	95
	Остала лична примања	8.000	0	0
603	Бруто примања запослених	73.000	61.566	84
604	Трошкови екстерне ревизије	12.000	11.500	96
605	Накнада депозитару	40.000	35.000	87
606	Трошкови платног промета	5.000	313	6
607	Трошкови пореза	15.000	35.064	234
	Накнаде трошкова за службена путовања	1.000	0	0
	Трошкови телефона	900	832	92
	Стручна литература и часописи	500	310	62
	Трошкови стручног усавшавања	1.000	655	66
	Трошкови правног заступања	20.000	0	0
	Таксе и друге накнаде	75.000	10.400	14
	Остали расходи	300.000	44.195	15
	Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана у ХОВ	0	913.037	0
609	Остали дозвољени расходи Фонда	398.400	969.429	243

610	Реализовани губици од продаје Хов	1.500.000	116.019	8
	УКУПНО	3.679.492	1.984.504	54

Расходи фонда по основу накнаде за управљање остварени су у износу од 735.211 КМ и мањи су за 50% од планираних. Одступање оствареног од планираног износа накнаде за управљање резултат је начина обрачуна накнаде за управљање и чињенице да је Фонд у 2012. години остварио знатно мање приходе од планираних. Обрачун аконтације накнаде за управљање фондовима врши се пропорционално планираним приходима фондова, односно годишња накнада за управљање фондовима утврђује се на бази планских показатеља, а на крају пословне године врши се корекција у складу са оствареним расходима Банке и оствареним приходима фондова (Одлука Владе Републике Српске, број: 04/1-012-1401/08, од 12.06.2008. године).

Према одредбама члана 23. Закона о играма на срећу, Фонд је у корист Буџета Републике Српске исплатио 50% уплаћене дивиденде Лутрије Републике Српске, што је утицало на повећање осталих расхода за исплаћени износ од 43.839,62 КМ.

Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана представљају резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана. Трошкови по овом основу нису планирани у извјештајном периоду. На дан билансирања, у складу са МРС 39, Одлуком Агенције за банкарство РС, а по препоруци Центра за управљање ризицима, извршено је

умањење вриједности по основу дугорочних финансијских пласмана у ХОВ емитента „Боска“ а.д. Бања Лука и емитента Општина Кнежево. Цијенећи утрживост и вриједност колатерала везано за обвезнице емитента „Боска“ а.д. Бања Лука резервисање је извршено у износу неуплаћеног дијела ануитета, у висини од 661.037 КМ. Резервисање за обвезнице емитента Општина Кнежево извршено је у износу од 252.000 КМ.

Независни ревизор⁸ је изразио **позитивно мишљење** о финансијским извјештајима Акцијског фонда Републике Српске а.д. Бања Лука за пословну 2012. годину.

Из наведених података о оствареном финансијском пословању евидентно је да је Фонд остварио **брuto добит у износу од 3.915.603 КМ**, као разлику између укупно остварених прихода у износу од 5.900.107 КМ и укупно остварених расхода у износу од 1.984.504 КМ. Остварена брuto добит једнака је нето добити, јер је Фонд остварио највише прихода од дивиденде који, по законским прописима, не подлијежу опорезивању.

4.7 ИЗВЈЕШТАЈ О ИЗВРШЕЊУ ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ФОНДА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ А.Д. БАЊА ЛУКА ЗА 2012. ГОДИНУ

Законом о Фонду за реституцију Републике Српске („Службени гласник Републике Српске,“ број: 56/06), уређује се оснивање, правни статус, дјелатност и начин управљања Фондом за реституцију Републике Српске.

⁸ Независну ревизију финансијских извјештаја Акцијског фонда Републике Српске а.д. Бања Лука извршио је KPMG B-H d.o.o Сарајево.

Фонд је уписан у судски регистар Основног суда у Бањалуци, дана 08.06.2007. године.

Управљање Фондом врши Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука.

Финансијски план Фонда за реституцију Републике Српске за 2012. годину усвојила је Управа Банке, у надлежности Управног одбора Фонда, Одлука број: 02-УОФ-164/12, од 08.03.2012. године.

- укупно планирани пословни приходи.....4.950.000 КМ,
- укупно планирани пословни расходи.....1.938.592 КМ.

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 8.749.660 КМ и укупне пословне расходе у износу од 2.793.828 КМ, односно остварена је бруто добит у висини од 5.955.832 КМ.

У текстуалном дијелу слиједи објашњење појединих категорија планираних и остварених пословних прихода и расхода за 2012. годину, а у табеларном дијелу дат је синтетички и аналитички приказ планираних и остварених пословних прихода и расхода, разврстаних по *Контном оквиру за инвестиционе фондове*.

4.7.1 Остварени пословни приходи

У 2012. години, Фонд је остварио укупне пословне приходе у износу од 8.749.660 КМ, што је 77% више од планираног износа.

Укупни приходи Фонда обухватају: *приходе од дивиденде, приходе од камата и амортизације премије (дисконта) по основу ХоВ, реализоване добитке од продаје ХоВ и финансијске приходе*.

У структури укупних прихода Фонда, највећи дио у износу од 6.508.017 КМ или 74% односи се на приходе од дивиденде.

У наредној табели приказана је структура планираних и остварених пословних прихода Фонда у 2012. години:

Табела 16: Структура пословних прихода, у КМ

група рачуна	Структура	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
700	Приходи од дивиденде	3.450.000	6.508.017	189
701,702	Приходи од камата по основу ХоВ	1.400.000	1.655.498	118
710	Реализовани добици на продаји ХоВ	0	60.949	-
730	Финансијски приходи	100.000	525.196	525
	У К У П Н О	4.950.000	8.749.660	177

Приходи од дивиденде су 89% већи од планираних прихода по овом основу, а највећи износ од 5.533.267 КМ остварен је од дивиденде *Телекома Српске а.д. Бања Лука*.

Приходи од камата по основу ХоВ обухватају приходе од камата и амортизације премије (дисконта) по основу ХоВ. У власништву Фонда, на дан 31.12.2012. године, регистроване су обвезнице *општина Градишка, Лакташи, Нови Град, Кнежево, Србац, обвезнице Републике Српске* и привредних субјеката: „*Balkan Investment Bank*“ *AD Banja Luka*, „*Нова*

банка“ а.д. Бања Лука, „Farmland“ а.д. Нова Топола, „Унис фабрика цијеви“ а.д. Дервента, РК „Боска“ а.д. Бања Лука, "Калдера" Лакташи и „Атлантик ББ“ д.о.о. Бања Лука.

Финансијски приходи највећим дијелом остварени су по основу камата на орочена средства.

4.7.2 Остварени пословни расходи

Укупни пословни расходи остварени су у износу од 2.793.828 КМ и већи су за 44% од планом утврђеног износа. У структури укупних остварених расхода највећи износ односи се на накнаду за управљање и расходе остварене од усклађивања вриједности финансијске имовине, који на дан билансирања износе 582.511 КМ. Ови расходи представљају рачуноводствено евидентирање резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана, у складу са MRS 39, и Фонд није остварио новчани одлив средстава у наведеном износу.

Табела 17: Структура пословних расхода, у КМ

група рачуна	Структура	2012. година		Индекс
		План	Извршење	
1	2	3	4	5=4/3
600	Накнада за управљање	874.092	1.090.294	125
601	Трошкови куповине и продаје ХОВ	75.000	16.127	21
	Трошкови бруто зарада	70.000	67.493	96
	Остала лична примања	8.000	0	0
603	Бруто примања запослених	78.000	67.493	86
604	Трошкови екстерне ревизије	7.300	7.225	99
605	Накнада депозитару	40.000	35.000	87
606	Трошкови платног промета	5.000	310	6
607	Трошкови пореза	15.000	33.458	223
	Накнаде трошкова за службена путовања	5.000	0	0
	Трошкови телефона	1.200	726	60
	Стручна литература и часописи	1.500	245	16
	Трошкови стручног усавршавања	3.500	0	0
	Трошкови репрезентације	4.000	3.660	91
	Трошкови правног заступања	5.000	0	0
	Таксе и друге накнаде	15.000	6.400	43
	Остали расходи	9.000	2.169	24
	Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана у ХОВ	0	582.511	-

609	Остали дозвољени расходи фонда	44.200	595.711	-
610	Реализовани губици од улагања	800.000	948.210	118
	УКУПНО	1.938.592	2.793.828	144

Прекорачење планираних трошкова евидентно је код трошкова накнаде за управљање који су већи од планираног износа. Ово одступање резултат је начина обрачуна накнаде и чињенице да је Фонд у 2012. години остварио знатно веће приходе од планираних. Обрачун аконтације накнаде за управљање фондовима врши се пропорционално планираним приходима фондова, односно годишња накнада за управљање фондовима утврђује се на бази планских показатеља, а на крају пословне године врши се корекција у складу са оствареним расходима Банке и оствареним приходима фондова (Одлука Владе Републике Српске, број: 04/1-012-1401/08, од 12.06.2008. године). Обзиром да је Фонд остварио знатно веће приходе од планираних, повећано је његово партиципирање у укупним расходима Банке, што је утицало и на повећање расхода по овом основу.

Трошкови од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана представљају резервисања за ризике и могуће губитке по основу дугорочних финансијских пласмана. Трошкови по овом основу нису планирани у извјештајном периоду. На дан билансирања, у складу са МРС 39, Одлуком Агенције за банкарство РС, а по препоруци Центра за управљање ризицима, извршено је умањење вриједности по основу дугорочних финансијских пласмана у ХОВ емитента „Боска“ а.д. Бања Лука и емитента Општина Кнежево. Цијенећи утрживост и вриједност колатерала везано за обвезнице емитента „Боска“ а.д. Бања Лука резервисање је извршено у висини неуплаћеног дијела ануитета, у износу од 330.511 КМ. Резервисање за обвезнице емитента Општина Кнежево извршено је у износу од 252.000 КМ.

Реализовани губици настају као резултат продаје акција из портфела Фонда по цијени која је нижа од њихове набавне вриједности. Набавна вриједност акција из портфела Фонда утврђена је у складу са *Уредбом о методологији за утврђивање нето вриједности имовине Акцијског фонда Републике Српске и Фонда за реституцију Републике Српске*, а на основу Извјештаја Централног регистра за ХоВ из фебруара 2007. године, када су тржишне цијене акција на берзи забиљежиле највиши ниво. Остварени реализовани губици су 18% виши од планираних, а разлог томе је што је на тржишту капитала, од момента утврђивања набавне вриједности, забиљежено континуирано смањење цијена акција за већину предузећа из портфела Фонда.

Независни ревизор⁹ је изразио **позитивно мишљење** о финансијским извјештајима Фонда за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука за пословну 2012. годину.

Из наведених података о оствареном финансијском пословању евидентно је да је Фонд остварио **брuto добит у износу од 5.955.832 КМ**, као разлику између укупно остварених прихода у износу од 8.749.660 КМ и укупно остварених расхода у износу од 2.793.828 КМ. Остварена брuto добит једнака је нето добити, јер је Фонд остварио највише прихода од дивиденде, који по законским прописима, не подлијежу опорезивању.

⁹ Независну ревизију финансијских извјештаја Фонда за реституцију Републике Српске а.д. Бања Лука извршио је KPMG B-H d.o.o Сарајево.